Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
March 12, 1996

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 50 c. ANTRADIENIS – TUESDAY, KOVAS – MARCH 12, 1996 Nr. 50

Pakeistas uždaryto banko laikinasis administratorius

Vilnius, kovo 7 d. (AGEP) — Lietuvos Banko valdyba ketvirtadienį vienbalsiai nutarė Lietuvos Akcinio Inovacinio Banko laikinuoju administratoriumi nuo kovo 8 d. paskirti Romualdą Visokavičių.

Iki šiol R. Visokavičius buvo Litimpeks banko Lituanus filialo vadovas ir naujo Lituanus banko kūrimo iniciatorius. 1993 kovo-spalio mėnesiais jis vadovavo Lietuvos Bankui, o prieš tai buvo Litimpeks banko valdybos pirmininkas.

Romualdas Visokavičius dalyvavo, kuriant Lietuvos Akcinį Inovacinį Banką (LAIB) ir 1988-1990 m. buvo jo tarybos pirmininkas. R. Visokavičius, 52 metų, yra jau trečiasis LAIB administratorius nuo banko uždarymo gruodžio pabaigoje. Pastaruoju metu banko laikinuoju administratoriumi buvo inžinierius iš Kauno Rimantas Velička, kuris buvo kritikuojamas dėl kompetencijos stokos. Jo darbu buvo nepatenkinti ir banko akcininkai bei nušalintosios valdybos ir tarybos nariai.

R.Visokavičius jau pirmąją darbo dieną Inovaciniame banke ketina sušaukti didžiausius banko akcininkus ir numatyti priemones jam atgaivinti. Naujasis LAIB laikinasis administratorius korespondentui sakė, jog pirmasis jo darbas bus sutelkti visus banko darbuotojus, kad jie išieškotų kuo daugiau paskolų, kad bankas galėtų kuo greičiau „išeiti iš nuostolingos būsenos".

Jau kitame Lietuvos Banko valdybos posėdyje kovo 14 d. R. Visokavičius ketina prašyti leisti atnaujinti banko veiklą vadinamuoju nuliniu variantu (kad bankas veda operacijas tik įdedant pinigus į banką), tačiau iki tol būtina smarkiai patobulinti verslo planą, kurį, pasak bankininko, labai kritikavo Lietuvos Banko valdyba.

Visokavičius teigė, kad dabartinis banko verslo planas daugiausia orientuotas į injekcijas iš šalies, tačiau jis mano, kad reikia ieškoti vidinių rezervų. Anot bankininko, visų LAIB klientų ir indėlininkų bus prašoma paversti jų turimas banke lėšas akcijomis, savo ruožtu finansinės injekcijos tikimasi iš dabartinių ir naujų akcininkų.

Senųjų akcininkų akcijos neabejotinai bus nuvertintos, tačiau R. Visokavičius nori prašyti Lietuvos Banko, kad jos būtų nuvertintos kuo mažiau. Tačiau toks žingsnis dar turės būti derinamas su Pasaulio Banku ir Tarptautiniu Valiutos Fondu. Paklaustas apie planą atstatyti banką su ne mažiau kaip 51% valstybės kapitalo, Visokavičius teigia galutinai apie tai pasakyti galėsiąs kitą savaitę.

R.Visokavičius nuo pernai gruodžio rodė nemažai iniciatyvos atkurti abiejų uždarytų bankų veiklą. Savo pasiūlymus jis įteikė tuometiniam premjerui Adolfui Šleževičiui ir prezidentui Algirdui Brazauskui.

Vasario 23 d. Lietuvos prezidentas pasirašė dekretą, kuriuo patvirtinti septintosios vyriausybės nariai. Po dekreto pasirašymo ceremonijos, naujoji vyriausybė nusifotografavo, su naujais vyriausybės nariais pirmoje eilėje. Vidury – Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, naujasis ministras pirmininkas Mindaugas Stankevičius ir prezidentas Algirdas Brazauskas.

Nuotr. V. Gulevičiaus „Atgimime"

Landsbergis prieš Lito patikimumo įstatymo pakeitimą

Vilnius, kovo 11 d. (TSST) — Spaudos konferencijoje pirmadienį Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) pirmininkas Vytautas Landsbergis aštriai pasisakė prieš sekmadienį skubos tvarka Seime pradėtą svarstyti prezidento A. Brazausko pasiūlytą Lito įpatikimumo įstatymo papildymą. Juo siūloma nustatyti, kad lito kursas nebus keičiamas iki 1998 m. pabaigos, o jei būtų keičiamas, tai nuostolius už tai prisiimtų valstybė.

Kaip praneša Tėvynės Sąjungos Spaudos tarnyba (TSST), pasak V. Landsbergio, klasta ir apgavystė slypi jau pačiame įstatymo pavadinime — jeigu tokio įstatymo reikia, jį turime vadinti 'Lito konvertavimo kurso įstatymu'. „Lito patikimumas yra problema, kurią sprendžia pats gyvenimas — arba tai yra patikimas pinigas, kurį žmonės kaupia, arba nepatikimas pinigas, kurio žmonės nekaupia, o kaupia, pavyzdžiui, dolerius. Nepadės joks įstatymas, joks brežnevinis užkeikimas, kad ekonomija turi būti ekonomiška. Galima priimti dešimt 'įstatymų', kad Lietuvoje klesti ekonomija, kad Lietuvoje stabilus litas, o kiekvieną dieną už tą litą žmogus vis mažiau gali nusipirkti", sakė profesorius.

Nesuprantamu dalyku Vytautas Landsbergis pavadino siūlomą valstybės arba būsimos valdžios atsakomybę „už nuostolius", jeigu lito kursas pasikeistų. „Tai juodoji magija ir juodoji skylė tiems žmonėms, kuriems reikės anksčiau ar vėliau ką nors daryti. Nes ta dvejopų litų sistema, kai turime vieną litą dolerio atžvilgiu, o kitą duonos atžvilgiu, kuris nuolat netenka savo vertės, šimtą metų tęstis negalės", teigė Landsbergis.

Jo nuomone, yra blogai visiems, jei valdžia, kasanti duobę kitai, būsimai valdžiai, nesupranta, kad kasa duobę valstybei. „Kvailų ir pavojingų įstatymų priiminėtojai turėtų būti apdairesni. Turint kitokią daugumą, galima parašyti, pavyzdžiui, kad atsakomybė tenka LDDP, visai partijai ir asmeniškai kiekvienam, galima nubalsuoti ir už tokį įstatymą: konfiskuoti visą LDDP narių turtą ir tokiu būdu išlyginti jų priimto .'stabilumo' įstatymo nuostolius", pasipiktinęs kalbėjo Tėvynės Sąjungos vadovas.

Lietuva pirks tik NATO standartus atitinkančią ginkluotę

Vilnius, kovo 8 d. (AGEP) — Šiais metais pradėtas Lietuvos kariuomenės apginklavimo antrasis etapas, kuriam numatyta skirti 5 milijonus dolerių. Pirmą kartą ginklai krašto apsaugai buvo perkami prieš keleris metus kuriant Lietuvos kariuomenę. Tada iš Rusijos ir Lenkijos nupirkta virš 10,000 automatų.

Tvirtinant šių metų krašto apsaugos biudžetą, Seimas nutarė suteikti valstybės garantiją 5 milijonų dolerių kreditui ginkluotei įsigyti ir 2 milijonus dolerių — autotransporto ūkiui atnaujinti.

Dienraštis „Respublika" ketvirtadienį cituoja krašto apsaugos ministrą Liną Linkevičių, kad Lietuva ketina pirkti NATO standartus atitinkančią lengvąją prieštankinę bei priešlėktuvinę ginkluotę. Yra paskelbtas konkursas kariuomenės apginklavimui, kurio laimėtojai turėtų paaiškėti dar šį mėnesį.

Laikraščio žiniomis, savo pasiūlymus yra pateikę Izraelio gamintojai, siūlantys dviejų tipų tolimojo veikimo prieštankinius ir priešlėktuvinius granatsvaidžius „Adams" ir „Mapats". Palankias pirkimo sąlygas pateikė viena Švedijos firma, siūlanti įsigyti „Carl Gustaf" sistemos prieštankinius daugkartinio naudojimo granatsvaidžius M-3. Pačią moderniausią, bet greičiausiai Lietuvai neįperkamą prieštankinę ginkluotę siūlo viena Prancūzijos firma.

Taip pat ketinama pirkti dar automatų — jų trūksta mobilizacijos rezervui, kuris būtų šaukiamas šalies krizės atveju. Automatus yra pasiūliusi pirkti ir Kinija, tačiau kokybe jie gerokai nusileidžia net buvusio Varšuvos bloko šalių gaminamiems ginklams.

Vakarų ekspertai nepataria Lietuvai keisti Kalašnikovo automatų, nes jie atitinka NATO standartus ir yra daug pigesni, nei Vakaruose gaminami ginklai.

20,000 serbų demonstravo prieš savo valdžią

Belgradas, kovo 10 d. (Reuters) — Apie 20,000 žmonių sekmadienį Serbijos sostinėje Belgrade susirinko į protesto akciją prieš Serbijos prezidentą Slobodan Milosevič. Kovo 10-oji — sukaktis 1991 m. užgniaužto opozicijos protesto prieš komunistinę Serbijos valdžią.

Protesto akcijos kalbėtojai, prezidentą Milosevič ir valdančiuosius socialistus vadindami „raudonaisiais banditais", kaltino dabartinę valdžią pradėjimu karų su Bosnija ir Kroatija ir už sugriovimą Serbijos ekonomijos, kai dėl jo veiksmų Jungtinės Tautos Serbijai uždėjo blokadą, dėl kurios jau penkeri metai vyksta hiperinfliacija.

Opozicinės organizacijos šaukėsi vienybės savo tarpe, ruošiantis vėliau šiais metais numatytiems rinkimams.

Vienos opozicinės grupės — Serbijos Atnaujinimo Sąjūdžio — vadas Vuk Draskovič Belgrado Respublikos aikštėje susirinkusiai miniai sakė, kad S. Milosevič, nors vaidina naują taikos tarpininko Bosnijoje vaidmenį, iš tikrųjų stiprina autoritarinį valdymą Jugoslavijoje, kurią sudaro Serbija ir mažytė Juodkalnijos Respublika.

Šiemet buvo matyti tik labai mažai policijos, priešingai nuo 1991 m., kai saugumo daliniai su šarvuočiais ir tankais užgniaužė 100,000 žmonių demonstraciją, užmušdami du žmones.

Seimo agrarinis komitetas susirūpinęs dėl lėšų žemės ūkiui

Vilnius, kovo 7 d. (AGEP) — Seimo Agrarinis komitetas pareiškė susirūpinimą nepatenkinamai iš biudžeto skiriamomis lėšomis žemės ūkiui. Trečiadienį komiteto posėdyje pažymėta, kad šiemet iki kovo 5 d. vietoj planuotų 106.7 milijonų litų, žemės ūkiui skirta tik 33.7 milijonų arba 22.5% numatytos sumos. Kol kas neskirta lėšų ir kompensacijoms už valstybės išperkamą žemę ir mišką.

Kai trūksta 73 milijonų litų, sunku pasiruošti pavasario darbams bei finansuoti kitas svarbias Lietuvos žemės ūkio programas.

Komitetas nutarė pasiūlyti Finansų ministerijai neatidėliojant imtis priemonių įsiskolinimams žemė ūkiui likviduoti. Žemės ūkio ministerijai rekomenduota užtikrinti tikslinį ir racionalų lėšų, skiriamų ir valstybės biudžeto, panaudojimą.

Seimo viešųjų ryšių skyrius pranešė, kad Agrarinis komitetas atkreipė vyriausybės dėmesį, jog nevykdomas gruodžio mėnesį priimtas Seimo nutarimas dėl 25 milijonų dolerių skyrimo technikai įsigyti bei agroservisams kurti ir stiprinti iš 1996 m. gautų užsienio paskolų.

Komitetas rekomendavo vyriausybei derėtis su užsienio šalimis dėl paskolų. Kadangi ūkininkai ir žemės ūkio bendrovės dėl didelių kainų negali nusipirkti naujų javų nuėmimo kombainų, komitetas pritarė pasiūlymui organizuoti padėvėtų kombainų įvežimą į Lietuvą.

Bankininkų bylos pasieks teismą metų pabaigoje

Vilnius, kovo 6 d. (AGEP) — Buvusių Lietuvos Akcinio Inovacinio ir Litimpeks bankų valdytojų Artūro Balkevičiaus ir Gintauto Preidžio baudžiamosios bylos bus perduotos teismui šių metų pabaigoje, sako Vidaus reikalų ministerijos Tardymo departamento direktorius Justinas Vasiliauskas.

Jis mano, jog greičiausiai bankininkai bus apkaltinti svetimo turto iššvaistymu dideliu mastu ir melagingos informacijos apie įmonės veiklą pateikimu. Pasak J. Vasiliausko, baudžiamąją atsakomybę už tokį nusikaltimą numato baudžiamojo kodekso 313 straipsnis — laisvės atėmimas nuo 5 iki 10 metų, tačiau jis pabrėžė, kad bausmę skirs teismas.

Dokumentų tikrinimas, jau du mėnesiai atliekamas šiuose bankuose, bus baigtas vasaros pabaigoje, Lietuvos televizijai sakė Tardymo departamento direktorius. Tačiau jau dabar aišku, kad LAIB išdavė 129 milijonų litų blogų paskolų, o Litimpeks bankas — 64 milijonus litų. Tuo tarpu areštuotas LAIB skolininkų turtas yra tik 22 milijonai, o Litimpeks — 8 milijonai litų.

Jau nustatyta, sakė J. Vasiliauskas, kad abu bankai teikė paskolas tiek litais, tiek užsienio valiuta, nesilaikydami paskolų išdavimo taisyklių.

Pareigūnas taip pat teigė, jog daug paskolų gavėjų iš viso nevykdė jokios gamybinės veiklos, o jų paimtos paskolos buvo perduotos kitiems. Tokie kreditoriai taip pat bus patraukti baudžiamojon atsakomybėn, sakė J. Vasiliauskas.

Gruodžio mėnesį, suėmus Artūrą Balkevičių ir Gintautą Preidį, Vidaus reikalų ministerija skelbė, jog dėl netinkamos bankų vadovų veiklos LAIB yra iššvaistęs 271 milijoną litų, o Litimpeks bankas — 150 milijonų.

G. Preidys ir A. Balkevičius buvo suimti pernai gruodžio 20-21 dienomis, vėliau paleisti, pakeitus kardomąją priemonę. G. Preidys paleistas už pasižadėjimą neišvykti, A. Balkevičius — už 100,000 litų užstatą.

Lietuva ir Estija dalyvaus NATO pratybose

Talinas, kovo 8 d. (AGEP) — Keli Estijos ir Lietuvos karininkai dalyvaus didelėse NATO štabų pratybose Vokietijoje. Pratybose „Compact Guard-96", rengiamose pagal „Partnerystės vardan taikos" programą kovo 18-29 dienomis Vokietijos Oikirchen mieste, dalyvaus penki Estijos karininkai. Be jų ir lietuvių, štabų pratybose taip pat dalyvaus Lenkijos, Čekijos, Slovakijos, Suomijos, Rumunijos, Švedijos ir Vengrijos karininkai.

NATO pratybų tikslas — plėtoti šios gynybos sąjungos bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis, mokyti karininkus dirbti, naudojantis bendra ryšių sistema ir NATO šalių ginkluotųjų pajėgų kompiuterine duomenų baze. Estijos gynybos pajėgų vyriausiojo štabo operatyvinio skyriaus viršininkas kapitonas Inn Miller pranešė, kad pratybų programoje taip pat numatyta mokyti planuoti taikos palaikymo operacijas.

Lietuva neinformuota apie atominės elektrinės statybą Baltarusijoje

Vilnius, kovo 7 d. (AGEP) — Lietuvos valstybinės atominės energetikos saugos inspekcija (VATESI) nėra informuota apie Baltarusijos ketinimus statyti atominę elektrinę. Apie tokius planus antradienį Minske pareiškė aukšti Baltarusijos pareigūnai.

Kaip informavo VATESI pareigūnas, Baltarusija neprivalo tiesiogiai informuoti Lietuvos apie tokius ketinimus, nes abi šalys nėra pasirašiusios sutarties dėl bendradarbiavimo atominės energetikos saugos srityje. Tokia sutartis Lietuva yra pasirašiusi su Lenkija, Kanada, Norvegija ir Danija.

Aukšti Baltarusijos pareigūnai, tarp kurių buvo energetikos ministras Valentinas Gerasimovas, spaudos konferencijoje pareiškė, kad Baltarusija ketina statyti atominę elektrinę, kuri turi pradėti veikti 2005 metais. Pasak Baltarusijos Energetikos Instituto direktoriaus Aleksandr Michailevič, buvo apsvarsyta 15 galimų elektrinės statybos vietų, iš kurių pasirinktos šešios tinkamiausios. Pasirinktų statybos vietos variantų pareigūnas neįvardijo.

A. Michailevič pridūrė, kad dar prieš Černobylio atominės elektrinės katastrofą 1986 m., Baltarusijoje buvo ketinama statyti dvi atomines elektrines, kurių viena turėjo būti netoli Minsko. Vėliau šių planų buvo atsisakyta.

Šiuo metu Baltarusija importuoja iš Rusijos 85% šalyje sunaudojamo kuro. Iš Lietuvos ir Rusijos ji taip pat importuoja 25% sunaudojamos elektros energijos.

Nacių aukos ragina Vokietijos kompensaciją skirti ligoninei

Vilnius, kovo 8 d. (AGEP) — Lietuvoje gyvenančios nacių aukos, negalėdamos tiesiogiai gauti Vokietijos kompensacijų už patirtą skriaudą, ragina jas perduoti karo aukų ligoninei.

Nacių aukų organizacijų atstovai kreipėsi į prezidentą Algirdą Brazauską ir ministrą pirmininką Mindaugą Stankevičių, siūlydami Vokietijos pažadėtus 2 milijonus markių skirti Sapiegos ligoninei Vilniuje. Buvusi sovietų karinė ligoninė dabar aptarnauja Antrojo pasaulinio ir Afganistano karų aukas, rezistencijos dalyvius, tremtinius bei nukentėjusius nuo Černobylio katastrofos.

Vokietija prieš trejus metus pareiškė, kad skirs 2 milijonus markių kompensuoti skriaudą, nacių aukoms Lietuvoje, jei pinigai bus panaudoti medicininei ir socialinei jų priežiūrai. Išmokėti pinigus aukoms tiesiogiai vokiečiai atsisakė, pasiūlė verčiau už juos statyti ligoninę ar pensioną. Tokia sąlyga netenkino nei pačių aukų, norėjusių gauti grynus pinigus, nei Lietuvos Sveikatos ir Darbo ministerijų, pasak kurių, ir šiaip šalyje yra pustuščių globos ir gydymo įstaigų.

Nacių aukų atstovų kreipimesi į Lietuvos vadovus sakoma, kad „Vokietijos skiriamas lėšas sukoncentravus vienose rankose konkretiems tikslams, yra perspektyva, nenusižengiant Vokietijos sąlygoms, sukurti bent iš dalies tinkamą Lietuvoje gyvenančių nacių aukų medicininės priežiūros įstaigą".

Kreipimąsi pasirašė Buvusių žydų geto kalinių draugijos, Fašistinių įkalinimo vietų buvusių mažamečių kalinių Lietuvos sąjungos ir Sapiegos ligoninės vadovai.

Praplėsti ambasadorių įgaliojimai

Vilnius, kovo 7 d. (Elta) — Lietuvos ambasadorius Lenkijoje Antanas Valionis šiai Baltijos šaliai taip pat atstovaus Rumunijoje ir Bulgarijoje, o Lietuvos diplomatinės atstovybės Venezueloje vadovas ambasadorius Vytautas Antanas Dambrava paskirtas ambasadoriumi Brazilijai ir Argentinai.

Dekretus dėl šių diplomatinių postų skyrimo Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas pasirašė ketvirtadienį.

KALENDORIUS

Kovo 12 d.: Teofanas, Grigalius, Serafina, Jorūnė. 1905 m. gimė jaunimo veikėjas kun. Alfonsas Lipniūnas.

Kovo 13 d.: Paulina, Kristina, Meldutis, Vaiga. 1885 m. gimė rašytoja Sofija Kymantaitė Čiurlionienė.

SVEIKATOS KLAUSIMAIS

KAIP APSIKREČIAMA HEPATITAIS

DANIELIUS DEGĖSYS, M.D.

„New England Journal of Medicine" vasario 29-tos dienos laidoje aprašė du gydytojus, kurie operacijos metu apkrėtė B ir C hepatitais eilę pacientų. Amerikos medicinos istorijoje dar nebuvo nė vieno tokio atsitikimo, kad gydytojas užkrėstų pacientą hepatitu, nors Anglijoje ir buvo aprašyti keturi tokie įvykiai. Gydytojui pačiam užsikrėsti hepatitu, operuojant sirgusį hepatitu pacientą, galimybė yra gana didelė, ypač jeigu chirurgas operacijos metu įsiduria adata arba įsipjauna. Amerikoje yra apie 133,000 chirurgų, o iš jų yra apie 1,900 užsikrėtusių hepatitu.

Pagal New England medicinos žurnalą, 1992 metais liepos mėnesį 47 metų moteris, serganti hepatitu B, buvo paguldyta į Los Angeles ligoninę. Hepatitas B yra labai užkrečiama liga,kuri gali sugadinti kepenis ir numarinti ligonį. Ja užsikrėsti yra šimtą kartą lengviau negu AIDS virusu. Žmogui užsikrėtus hepatitu B, kepenyse gali išsivystyti cirozė, kuri baigiasi mirtimi. Hepatitu užsikrečiama kraujo transfūzijos metu, arba vartojant užkrėstas adatas bei tuos pačius skutimosi įrankius, dantų šepetukus arba ir lytinių santykių metu. Ta hepatitu serganti ligonė prieš keturius mėnesius buvo operuota toje pat ligoninėje. Operacijos metu jai nebuvo duota kraujo transfūzija. Operacinėje dirbantieji asmenys neturėjo su ja kontakto, išskiriant chirurgą. Patikrinus chirurgą jo kraujuje buvo rastas B virusas. Nepaisant, kad chirurgas operacijos metu prisilaikė visų sterilumui išlaikyti taisyklių ir dėvėjo pirštines, bet virusas kažkokiu būdu iš chirurgo pateko į pacientės kraują ir ją užkrėtė. Tikrinant to chirurgo kitus pacientus, buvo nustatyta kad iš 293 pacientų, kuriuos jis operavo 19 buvo susirgę hepatitu B. Šeši pagijo, kitiems išsivystė chroniškas hepatitas. Devyniolika užkrėstų pacientų yra didelis skaičius turint galvoje, kad visame pasaulyje tokiu būdu apkrėstų buvo aprašyti tik 29 atsitikimai. Tas įvykis sukrėtė medicinos darbuotojus ir sudomino užkrečiamų ligų kontrolės bei apsaugos centrą Atlantoje, kuris ir pravedė investigaciją. Šiuo metu tas chirurgas, nors ir dirba kaip gydytojas, bet operuoti negali. Gaila, kad tiek įdėto darbo, ruošiantis širdies chirurgo specialybei, nuėjo niekais. Viso to buvo galima išvengti, jeigu, prieš pradedant dirbti chirurgijoje, chirurgas būtų pasiskiepijęs. Kas dabar ir yra privaloma. Praeityje jis, operuodamas hepatitu sergantį pacientą, buvo įsidūręs adata. Skiepai prieš hepatitą B yra sėkmingai vartojami nuo 1982 metų. Nepaisant, kad židinys, iš kurio kilo ta infekcija ir buvo nustatytas, bet kokiu būdu ta infekcija pateko iš chirurgo į pacientės kraują tiksliai dar kol kas nėra nustatyta. Manoma, kad operacijos metu susidarė maži chirurgo pirštų sužeidimai ir pirštinėse atsirado mažos skylutės, pro kurias virusai pateko į pacientės kraują.

Tame pat medicinos žurnale buvo aprašytas ir kitas širdies chirurgas, apkrėtęs 5 pacientus kitos rūšies hepatitu, būtent, hepatitu C. Amerikoje hepatitu C yra užkrėstų apie 3,5 milijono. Kas metai naujų susirgimų užregistruojama apie 170,000. Hepatito C sukėlėjas yra virusas C. Jo simptomai išsivysto nepastebimai ir iš lėto. Sergantis hepatitu C, gali užkrėsti kitą asmenį lygiai, kaip ir sergantis hepatitu B, būtent, vartojant tuos pačius dantų šepetėlius, skutimosi peiliukus, arba santykiaujant lytiškai. Juo užsikrečiama ir kraujo transfūzijos metu. Tiems, kurių kraujo tyrimai rodo, kad jie yra užkrėsti virusu C, pusei jų išsivysto chroniškas hepatitas ir trečdaliui išsivysto kepenų cirozė. Šis antras chirurgas visai nežinojo, kad jis buvo užsikrėtęs hepatitu C. Jis jautėsi gerai. Jis operavo 84 pacientus, iš kurių 5 susirgo hepatitu C. Apie 30% sergančių hepatitu C suserga kepenų ciroze.

Daugelis užsikrėtusių netampa sunkiais ligoniais ir gali gyventi normaliai, tik jie negali gerti alkoholio ir vartoti Tylenol ypač kartu su alkoholiu, nes ši kombinacija yra labai toksinė kepenims. Vienos studijos rodo, kad hepatitu C užsikrečiama ir lytinių santykių metu, bet kitos studijos rodo, kad šeimoje, vienam šeimos nariui sergant, užkrėsti kitą šeimos narį pavojaus beveik nebūna.

Šiuo metu hepatitas C yra gydomas **interferon alfa -2b injekcijomis** ir **vaistais ribavirin** imant per burną. Interferonas yra brangus vaistas ir duoda nemalonų pašalinį veikimą. Pacientas, gavęs interferono injekcijas, jaučiasi lyg gripu sergantis. Pusė sergančių, interferonu gydant, pasveiksta, o ar jis apsaugo pacientą nuo kepenų cirozės, dar nėra žinoma.

Šis antras chirurgas ir buvo gydomas **interferon alfa -2b injekcijom,** būtent 3 milijonus vienetų į poodinę narvelieną tris kartus savaitėje, **ir ribavirin** 1,200 miligramų per burną kasdien. Po keletos mėnesių tokio gydymo chirurgo kraujyje viruso infekcija pranyko ir jam buvo leista vėl operuoti. Užkrėstų pacientų būklės ir kaip jie buvo gydyti „New England Journal of Medicine" neaprašo.

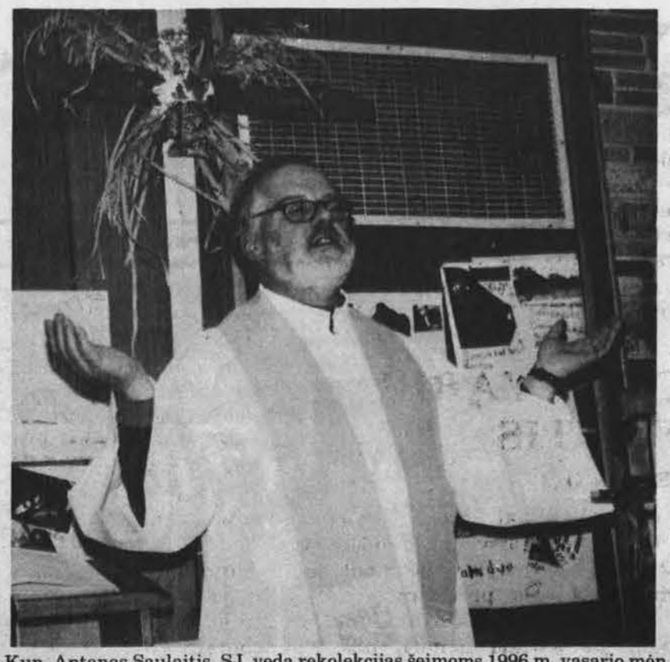

Kun. Antanas Saulaitis, SJ, veda rekolekcijas šeimoms 1996 m. vasario mėn. Dainavoje.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

STUDIJA APIE ATPIRKIMĄ

Vatikano tarptautinė teologijos komisija sausio mėnesį paskelbė naują studiją apie atpirkimą. Dokumente, pavadintame „Quaestiones selectae de Deo Redemptore" („Kai kurie klausimai apie Dievą Atpirkėją"), tvirtinama, jog krikščionybė prarastų savo esmę, jeigu jos unikalus mokymas apie atpirkimą būtų ignoruojamas. Tiktai krikščionybė išpažista tikėjimą kūnu, tapusio Dievo Žodžio istoriniu atperkamuoju gyvenimu, jo mirtimi ir prisikėlimu. Studijos autoriai pažymi, kad šis skirtingumas nuo kitų religijų neturėtų būti sugriautas mėginant harmonizuoti „skirtingas religines sampratas".

Autoriai, akcentuodami nepakartojamą atperkamąjį Jėzaus Kristaus, žmogaus ir Dievo, vaidmenį, cituoja šv. Anzelmo žodžius: „Ši škola (atsiteisimo Dievui už nuodėmę) buvo tokia didelė, kad, kai niekas, išskyrus žmogų, negalėjo jos padengti, niekas, išskyrus Dievą, nebuvo pajėgus to padaryti; tad tasai, kuris tai daro, turi būti ir Dievas, ir žmogus."

Studijoje taip pat kritikuojami kai kurie „Naujojo Amžiaus" ir „žmogiškojo potencialo" sąjūdžiai, ignoruojantys pirmapradę nuodėmę ir nuvertinantys „skvarbius nuodėmės padarinius ir žmonijos nepajėgumą save atpirkti".

Sakramentiniu požiūriu, atpirkimas studijoje apibūdinamas išlaisvinimo, susitaikymo ir komunijos temomis. „Krikštas yra išlaisvinimo iš nuodėmės ir naujai išrinktųjų atgimimo laisvei sakramentas", tvirtinama dokumente. „Išlaisvinimas iš nuodėmės atpirkimu Kristuje sutaiko asmenį su Dievu, kaimynu ir visa kūrinija", rašo studijos autoriai. Tie, kurie yra išlaisvinti iš nuodėmės ir susitaikę su Dievu, kaimynu ir kūrinija, įžengia į „tikrą komuniją su savo Kūrėju, tapusiu jų Išgelbėtoju". „Komunija su Atpirkėjo asmeniu virsta komunija su Kristaus Kūnu, tai yra, visų pakrikštytųjų komunija Kristuje."

Būtent komunijoje dokumento autoriai įžvelgia esminę sąsają tarp asmeninės ir socialinės atpirkimo dimensijos. „Tad atpirkimas pasižymi socialiniu pobūdžiu: būtent Bažnyčioje ir Bažnyčios, Kristaus Kūno, dėka individas išgelbstimas ir įžengia į komuniją su Dievu", rašoma studijoje.

Kaip tvirtinama įžanginėje pastaboje, Tarptautinė teologijos komisija šiame dokumente nesiūlo naujų teologinių elementų, bet, priešingai, „pateikdama šiuolaikiniu teologinių prieigų sintezę, siūlo patikimą pagrindą tebevykstantiems šio klausimo aptarimams bei tyrimams".

Tekstas pradedamas žmonijos būklės apibūdinimu bendrais bruožais, veliau trumpai apžvelgiamos atpirkimo arba išganymo temos, randamos budizmo, induizmo, islamo ir kitose tradicinėse religijose, taip pat pateikiama bendra krikščionių mokymo apie atpirkimą apžvalga. Analizuojamos tam tikros Šventojo Rašto atpirkimo sampratos, aptariami kai kurie pagrindiniai ankstyvųjų krikščionybės teologų požiūriai. Trumpai apžvelgus Viduramžių, Reformacijos ir Kontrareformacijos atpirkimo teologiją, pereinama prie šiuolaikinių požiūrių.

Vatikano tarptautinės teologijos komisijos studija buvo parengta popiežiaus Jono Pauliaus II prašymu. Tikėjimo doktrinos kongregacijos prefektas ir šios komisijos pirmininkas kardinolas Josepha Ratzinger suteikė leidimą ją paskelbti.

AZIJIEČIAI MOKO EUROPIEČIUS

JONAS ADOMAVIČIUS,MD

Tik ką medicininėje literatūroje paskelbtas naujas sveiko valgio planas-piramidė. Jis tinka ne tik amerikiečiams, bet ir lietuviams. Belieka mums visiems ir visoms tik suimti save nagan ir bent kartą pradėti iš visų jėgų gintis nuo didžiausių negerovių: širdies arterijų priskretimo, vėžio ir nuo persivalgant nutukimo.

Šis naujas mitybos planas susideda iš kasdieninio valgymo kuo mažiausiai pakeistų ryžių (taigi, rudų) ir jų gaminių, makaronų, stambiai maltų miltų duonos (taigi, lietuvių kepamos), kukurūzų ir kitų javų. Tai minėtos piramidės pagrindas.

Kitoje minėtos piramidės pakopoje patariami kasdien naudoti šie valgomi dalykai: vaisiai, daržovės, ankštiniai, riešutai ir sėklos. Dar maža kiekį daržovių aliejaus kasdien naudoti su žuviena, kriauklėta žuvimi ir pieno gaminiais, kurie valgomi liesi ir tik mažai ar vidutiniai jų taudojant. Taip pataria elgtis mėsto paruošėjai, dirbantys Cornell universitete, Ithaca, NY, ir Harvard universitete, Bostone.

Jie pataria saldumynų, kiaušinių ir paukštienos valgyti ne dažniau, kaip kartą savaitėje. O raudonos mėsos (pvz., lietuviškų dešrų, skilandžių ir kumpių) valgyti tik kartą per mėnesį. Taip, per mėnesį kartą. Tai baisus pasninkas — neapalpkit mėsavalgiai, išgirdę tokią aziatišką, širdis ir smegenis nuo sklerozės — taigi ir nuo perankstyvos mirties, mus saugančią naujieną, stipriausią prieš mus labiausiai marinančią giltinę.

Arbatos, ypač juodos ir žalios, galima kasdien gerti, o alkoholinių gėrimų visai neragauti. Neužmirštinas ir kasdieninis darbavimasis.

Šitoji azijinė valgio piramidė pakeičia Amerikos Žemės ūkio departamento 1992 m. išleistą mitybos žinių piramidę, kuri pataria nuo 6 iki 11 kartų kasdien valgyti duonos, javainių, ryžių, tešlainių ir po 3-4 kartus kasdien daržovių ir 2-3 kartus vaisių. Pagal tą nurodymą, amerikiečiai turėtų labai skalsiai valgyti riebalus, aliejus ir saldumynus.

Cornell universitete mitybinės biochemijos profesorius T. Colin Campell,Ph.D. yra „China-Oxford Project on Nutrition, Health and Environment direktorius. Jis mediciniškoje literatūroje/ „Medical Tribune Late News", February 22, 1996 tvirtina, kad jei amerikiečiai daug energingiau nesišalins nuo gyvulinio maisto ir stipriau nesišlies prie augalinio — jie nesumažins sergamumą vėžiu, širdies kraujagyslių liga ir kitomis chroniškomis, kūną ardančiomis, ligomis.

Tas profesorius toliau tvirtina, jog tyrimų duomenys rodo, kad daugeliui asmenų, net mažai valgant gyvulinio maisto, žymiai pagausėja susirgimai vėžiu ir širdies kraujagyslių ligomis, kas dabar būdinga Amerikoje.

Toliau tas profesorius primena, kad tik paprastai - vien kiek mažiau valgant (pagal 1922 m. amerikiečių — USOD nurodymus), nesitikima didesnės apsaugos nuo daugelio ligų, nes mityboje neužtenkamai peršamas gyvulinio maisto pakeitimas augaliniu.

„American Academy of Family Physicians" atstovas yra East Virginia, Norfolk, profesorius Alvin J. Ciccone,M.D. Jis mano kad azijinis maistas (to maisto piramidė) yra puikiausias, nes mes per daug valgome mėsos ir bet kas apsaugo nuo jos, yra geras mitybinis patarimas. Mat, tvirtina jis, raudona mėsa ne tik riebina kraują cholesteroliu, bet ir didina vėžiu susirgti pavojų. Tai kodėl nuo jos neatsitolinti.

Tokia naujai siūloma mityba (maisto piramidė) maisto žinovų yra priimta Kinijoje, Japonijoje, Thailande, Filipinuose, Indijoje ir Amerikoje. Aišku , nėra ko žvairiakuoti į ją ir mūsiškiams; jau pats netgi pavėluotas laikas imti savo sveikatą reikiamai globoti, kol jos dar nepraradome — gana patėviais ir pamotėmis jai toliau likti. Sėkmės!

Susitikę dr. Rimgaudo Nemicko namuose, gydytojai iš Lietuvos. Iš kairės: kardiochirurgas Kęstutis Šalčius (Kaunas), Rita Kisielienė, anesteziologas Marius Dumčius (Kaunas), kardiologė Regina Balčaitienė (Kaunas), Rimgaudas Nemickas su žmona, už jų — neuropatologas V. Budrys (Vilnius) ir onkologas Tomas Kisielius (Čikaga).

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį			
oro paštu	$500.00	$250.000	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

PASAULIEČIŲ PRANCIŠKONŲ SUSIRINKIMAS

Sausio 16 d. Kaune įvyko pirmasis 1996 m. Pasauliečių Pranciškonų (OFS) kongregacijos susirinkimas, kuriam vadovavo Kauno arkivyskupijos OFS ministras brolis Antanas Juškevičius. Renginyje taip dalyvavo Kauno kongregacijos vyresnysis brolis Jonas Grigas OFS, dvasios vadas kun. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, kiti kongregacijos nariai. Kaip informavo brolis J. Grigas, šiuo metu kongregacijoje yra 128 nariai. 1995 m. įstojo 12 naujų narių ir mirė 5 nariai.

• **Kun. Antanas Matusevičius** paskirtas Paluobių (Šakių raj.) klebonu.

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophtalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už priteinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėt angliškai) **tel. 708-422-8260**

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd 3 v p.p.-7 v v antrd 12-30-3 v.p.p
trečd uždaryta ketvd 1-3 v.p.p
penkt ir šeštd 9 v r -12 v.p.p

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W 55th St. Chicago IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S 79th Ave Hickory Hills IL
Tel. (708) 598-8101
Val pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v v
išskyrus treč Šešt 12 iki 4 val p p

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

SURENDER LAL, MD
Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

SUNG L. CHOU, M.D.
Vidaus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS PHYSICIANS PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-8142
Kalbame lietuviškai

+ + + + + + + + + + +

HOLY CROSS FAMILY MEDICAL CENTER
749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616,
(312)-225-0695

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Kabineto tel. 312-776-2880
Namų tel. 708-448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

TAS LAISVĖS NEVERTAS, KAS NEGINA JOS

KAZIMIERAS GARŠVA

Lietuvos laisvės sąjūdžio kariai turėjo viltį, kad tėvynė bus laisva. Tuoj prasidės septinti metai, kai jau galima verkti ant jų kapų. Jų istoriją rašo nebe okupanto „metraštininkai". Bet tirpsta būrelis likusių gyvų liudininkų, o KGB tardytojų sudarinėtos bylos yra nemaža dalimi tardytojų istorija, rašyta rusiškai pagal jų reikalavimus, jų pačių žodžiais. Lietuvoje nėra vienos patikimos ir pajėgios valstybinės įstaigos, kuri koordinuotų, finansuotų naujausios istorijos rinkimą, be problemų galėtų ją spausdinti. Nėra įstaigos, kuri apklaustų Lietuvos laisvės karių seklius, naikintojus, įamžintų partizanų atminimą, tiksliai nustačiusi jų poilsio vietas. Neišreikalauta iš Rusijos kompensacija.

Pokario kare okupantui reikėjo kuo daugiau partizanų surasti ir „nuteisti", nušauti, nukankinti. Aukų pavardės, vardai, gimimo metai, kilmės vieta aiškintasi jau nužudžius, lavonus mėtant aikštėse. Priešas tikslo siekė bet kokiomis priemonėmis: sekti partizanus, naikinti. Ar gerai jie atlieka užduotį, tikrino kiti slapti sekliai, o šiuos — dar kiti. Blogai „dirbę" agentai turėjo rašyti pasiaiškinimus, teisti 10, 25 metams ar mirties bausme, o įtikusieji skatinti dovanomis.

Kankinių bylas rašė svetimtaučiai, neseniai iš toliausiai atsidanginę, nė žodžio nesupratę lietuviškai, ne visai teisingai užrašę vos ne kiekvieną pavardę, vardą, gimimo metus ar kaimą, kartais net gyvus žmones vadinę mirusiais, mirusiuosius — gyvaisiais. Partizanai tardytojo protokoluose vienas kitą „vadinę" tik „banditais" ir t.t., nors taip, žinoma, nebuvo. Bet neteisingai ir neteisėtai okupuotoje teritorijoje sudarytos bylos (pagal svetimos valstybės įstatymus) „nerofininkams" ir kitiems svetimųjų tarnams ir dabar atrodo pakankamai patikimos toliau persekioti žmones.

1946 metų vasario 23 dieną Oniūnų kaime, Guostagalio apylinkėje (Pakruojo ir Pasvalio rajonų paribyje) už Lietuvos laisvę žuvo 22 jauni šiaurės Lietuvos partizanai. Jų būrys klastingai buvo apsuptas dviejų geriau ginkluotų NKVD kariuomenės baudžiamųjų būrių. Jiems norėjo padėti gretimame name apsistoję partizanai, bet jie buvo išklaidyti. Priešui šaudant kryžmine ugnimi, kautynės truko keturias valandas.

Padegamosiomis kulkomis uždegus medinį Medzeliauskų namą, kur partizanai buvo iš vakaro apsistoję, nė vienas jų nepasidavė, visi žuvo. Okupacinė kariuomenė neteko mažiausiai dviejų kareivių, keturi buvo sužeisti.

Rezistentai buvo kilę iš Linkuvos, Joniškėlio apylinkių ir daugiausia jose veikė nuo okupacijos pradžios. 1945 m. vasarą jiems vadovavo artilerijos kapitonas Petras Paltarokas — „Algimantas". Dalis partizanų buvo ir 1941 metų sukilėliai, vietinės rinktinės kariai. Jų tėvai 1918-1919 metais taip pat čia priešinosi Raudonajai armijai ir už nuopelnus buvo apdovanoti Lietuvos valstybės medaliais.

Šešiolika partizanų kūnų niekinti šešiolika parų, po to juos leista palaidoti Girelės pakraštyje prie Joniškėlio plytinės. 1990 m. toje vietoje pastatytas kryžius. Joniškėlio aikštėje, kur partizanai niekinti, 1991 m. įrengtas memorialas. Birželio 14 d. partizanų žuvimo vietoje numatoma pastatyti paminklinį akmenį. 1946 m. vasario 23 d. prie Oniūnų k. žuvę partizanai: Bajoriūnas Jonas, g. 1927 m., „Varniukas", „Vakaras" Gailioniai; Barauskas Povilas, g. 1924 m.; Beleckas Motiejus, g. 1919 m., „Peleckis", „Viesulas" Linkuva; Biliūnas Adolis, g. 1928 m., „Cvirka", Linkuva; Blaževičiūnas Jonas, g. 1922 m., „Ciongas" Austakynė; Janeliūnas Kazimieras, g. 1926 m., „Voverė" Valdeikiai; Januševičius Bronius, g. 1926 m., „Žirnis" Nakiškiai; Momeniškis Jonas, g. 1921 m., Valdeikiai; Pakalnis Bronius, g. 1896 m., „Aukštikalnis" Linkuva; Paltarokas Ignas, g. 1916 m., Marteikiai; Petrauskas Jurgis, g. 1914 m., „Rasputinas" Gailioniai; Plūkas Baltrus, g. 1928 m., „Vargšas", „Šarūnas" Guostagalis; Požėla Kazys, g. 1891 m., Ūdekai; Pupinis; Simonaitis Mykolas, g., Vaškai; Šimoliūnas Petras, g. 1925 m., „Brendyla"; Tinteris Juozas, g. 1926 m.,; Žandaris Juozapas, g. 1928 m., „Mūsiškis" Vidurvalkiai.

Praėjus pusšimčiui metų, partizanų žūties metinės giminių, Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, Pasvalio rajono savivaldybės, Joniškėlio merijos buvo iškilmingai paminėtos. Dalyvavo Pakruojo rajono savivaldybės, Pasvalio, Šiaulių politinių kalinių ir tremtinių delegacijos.

Metinės prasidėjo šv. Mišiomis Joniškėlio bažnyčioje, kur gražų ir prasmingą pamokslą pasakė šiam kraštui daug nusipelnęs kunigas B. Urbonas. Pilnoje bažnyčioje įspūdingai giedojo choras, su savo vėliavomis dalyvavo politiniai kaliniai ir tremtiniai, šauliai, savanoriai.

Po pamaldų eisena su vėliavomis patraukė į partizanų memorialą, kur prie visų kapų degė žvakės, pridengtos trispalve. Minėjimą vedė Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio valdybos ir Panevėžio politinių kalinių ir tremtinių sąjungos skyriaus pirmininkas Jonas Čeponis. Kun. B. Urbonas supažindino su memorialo istorija ir aukščiausiai iškilusiu savanorio kūrėjo leitenanto Jono Stapulionio paminklu, kuris Suvalkų fronte lenkų buvo pririštas prie patrankos ir sukapotas karolais.

Šventas ir tautines giesmes giedojo Lietuvos šaulių sąjungos Panevėžio rinktinės mišrus choras.

Trečioji ir didžiausia iškilmių dalis vyko mokyklos salėje. Kalbėjo būrio istorijos tyrinėtojas hum. m. dr. K. Garšva, ryšininkė Birutė Kaupaitė-Stumbrienė („Žibutė"), Medzeliauskas, paskutinis iš gyvųjų partizanus laidojęs Boleslovas Jarašiūnas (kuriam giminės nuoširdžiai padėkojo ir aprišo jam išausta juosta), kapitono Petro Paltaroko giminaitis Petras Glinskis, kovo 11-osios akto signatarė Rasa Rastauskienė, Pasvalio rajono vicemeras Sigitas Kanišauskas, Joniškėlio seniūnė. Jaudinančius partizanų, tremtinių dainas dainavo Pasvalio tremtinių, Panevėžio šiaulių chorai.

DAR VIENA SVARBI SUKAKTIS

E. RINGUS

Su pagarba minėjome dvi brangias sukaktis Vasario 16-tą ir Sausio 13-tą. Kitos sukakties nešvęsime, bet tik atkreipsime dėmesį.

Prieš 40 metų, vasario 25 d., įvyko pirmas lūžis „blogio imperijos" istorijoje. Tas žingsnis buvo padarytas Chruščiovo uždarame partijos delegatų suvažiavime. Jo pranešimo tema buvo: „Nukrypimas nuo Lenino linijos". Ši data yra svarbi, nes ji baigė stalinizmo periodą, atidarė daugelio lagerių vartus ir išleido į laisvę milijonus nekaltų „plačiosios tėvynės" piliečių. Todėl ta proga verta smulkiau peržiūrėti: kaip prie to prieita, ypač vyresnei išeivių kartai, kuri stebėjo įvykius iš saugios Amerikos, žinodama, kad ne vienas mūsų tautietis buvo išgelbėtas nuo pražūties.

Po staigios Stalino mirties 1955 metų pavasarį, pradėta nagrinėti bylas nukentėjusių partijos narių, gyvų ir nužudytų. Tam tikslui buvo įsteigta komisija, kurios tyrimų rezultatas — visi apkaltinti buvo reabilituoti. Įdomu yra tas, kad bylų peržiūrėjimo iniciatorius buvo pats Berija, asmuo, labiausiai įsivėlęs į Stalino įsakymų vykdymą. Kaip žinome, Berija buvo pirmas prezidiumo narys, „sutvarkytas" savo bendradarbių, apie kuriuos jis turėjo daug medžiagos. Tolimesni komisijos tyrimai, aišku, parodė, kad visi prezidiumo nariai, dabar kaltina Staliną, yra prikišę savo nagus prie baudžiamųjų bylų, todėl visi vienu balsu nutarė pagerinti savo padėtį, sunaikinant daug inkriminuojančių dokumentų. Medžiaga, rasta slaptuose dokumentuose, įbaugino visus prezidiumo ir kitus žymius partijos narius. Visų žiaurumų toliau užslėpti nebuvo galima. Todėl kitame posėdyje nutarta visais žiaurumais apkaltinti tik patį Staliną ir nusiplauti savo kruvinas rankas. Po ilgų diskusijų kompartijos vadai nutarė pateikti pranešimą slaptame delegatų suvažiavime apie Stalino nusikaltimus, padarytus 1930-1940 metų laikotarpyje. Tik kas turi užtektinai drąsos? Palengva pradeda aiškėti, kad tinkamiausia asmenybė galėtų būti jauniausias prezidiumo narys, Nikita Chruščiovas. Pradžioje jis sutikti nenori, nes irgi aktyviai dalyvavo Stalino projektų vykdyme ir stipriai pasireiškė Ukrainoje, kolchozų įvedimo laikotarpiu privedusiu prie milijoninių bado aukų ir tremiant į Sibirą nepaklusnius ūkininkus. Čia jis vėl surado išeitį, įsakydamas Berijos pavaduotojui, KGB viršininkui Serovui (mums žinomam Baltijos kraštų naikintojui) sunaikinti visus įrodymus apie Chruščiovo veiklą. Kad dar labiau pagerintų savo padėtį, Chruščiovas bando sukurti dvi Stalino bendrininkų kategorijas: prieš ir pokarinės. Diskusijos dėl pranešimo turinio ėjo pirmyn, kol rastas kompromisas: „Stalinas bandė įvesti komunizmą, bet naudojo barbariškas priemones, naikindamas piliečiuose viską, kas yra kilnu komunistinėje idėjoje. Idėją panaudojo savo asmeniškiems kaprizams".

1956 m. pavasarį komisija jau turėjo paruoštą 70 puslapių pranešimą apie Stalino klaidas ir klaidingų metodų naudojimą. Artėjančiame suvažiavime turėjo įvykti „rinkimai" į pagrindinius partijos postus. Kad dėl pranešimo nenukentėtų kai kurie kandidatai, nutarta perskaityti pranešimą jau po rinkimų. Be pranešimo apie Stalino nusikaltimus turėjo dar būti pridėtas priedas apie Stalino asmeninį kultą. Pradžioje buvo siūlyta atskiras prelegentas, bet Chruščiovas nesutiko, ką patvirtino likusieji prezidiumo nariai.

Pranešimas apie Stalino laikotarpį ir jo asmeninį kultą visgi buvo padarytas 1956 m. vasario 25 d. Tai buvo pirmas viešas apkaltinimas komunistinėje epochoje. Net ir sukietėjusius komunistus toks pranešimas, iškeltas į viešumą, sukrėtė jų sąžines. Todėl po suvažiavimo buvo padaryta kai kurių pataisų ir nutarta laikyti pranešimą slaptai. Dar vėliau nutarta išdalinti tą „pranešimą" partijos nariams, o po to — užsienio komunistams.

Žinant tuometinę padėtį Sovietų Sąjungoje, reikia pripažinti, kad Nikita parodė nemažai drąsos. Stalino pakalikų dar liko milijonai, KGB nepaliesta, todėl pavojus būti sunaikintam buvo visiškai realus. Kieti stalinistai jam niekad nedovanojo, kaip vėliau ir Gorbačiovui. Chruščiovo pranešimas tačiau buvo tik mažas atoslūgis sovietų istorijoje. Sistemos jis nepalaužė. Jo kalba nebuvo prieinama plačiai visuomenei iki perestroikos. O vis tik po 1956 m. vasario laisvės spinduliai prasiveržė pro pilkus sovietų debesis. Knygynuose atsirado trumpa novelė: „Viena diena I. Denisovič gyvenime". Tas literatūrinis deimančiukas, nors truputį parodęs gyvenimą lageriuose, buvo išverstas į daugybę kalbų. Tačiau ta žvaigždė greit užgeso. Novelė dingo iš knygynų ir bibliotekų. Režimas, nors kiek ir švelnesnis, grįžo. Atominės ir vandenilio bombos įdrąsino Nikitą tiek, kad jis pradėjo svajoti apie galutinį komunizmo laimėjimą. Jo ekstravagantiškos reformos ir elgesys užsienyje baigė „pirmo reformatoriaus" karjerą. Tačiau Stalino metodų atidengimas išgelbėjo jį patį. Jis buvo pirmas šulas, pašalintas iš valdžios be šūvio į pakaušį. Savo gyvenimą baigė, augindamas rožes ir rašydamas atsiminimus, o jo sūnus nutarė palikti komunistinį rojų ir gyvena Amerikoje, bandydamas apginti savo tėvo vardą.

• 1870 m. kovo 30 d. patvirtintas JAV Konstitucijos 15-tasis pataisymas, suteikiantis juodosios rasės amerikiečiams teisę balsuoti visuose rinkimuose.

• 1923 m. balandžio 13 d. Illinois valstijos įstatymų leidėjai nubalsavo, kad moterys galinčios dalyvauti prisiekusiųjų teismo sudėtyje.

Danutė Bindokienė

Vargšų visuomet turėsime...

Mes iš tikrųjų gyvename dvilypį gyvenimą (kaip ir daugelį kartų užsiminta) — vieną asmenišką, kitą — visuomeninį, o tas visuomeninis daugiausia siejasi su mūsų tautine kilme — lietuviškumu. Norom nenorom tautybė mus įpareigoja išeiti iš siauro kasdienybės rato ir daugiau kreipti dėmesio į bendruomenę, kuriai savo pačia prigimtimi priklausome.

Jau ne kartą viešai ar privačiai nusiskųsta, kad sumaišome tikrųjų vertybių sąvokas ir pradedame vertinti menkus darbus (ar asmenybes), o pro svarbiuosius praeiname, net nestabtelėję. Šiandien yra kone paskutinė galimybė atkreipti dėmesį į labai svarbų — ir mūsų tautai reikšmingą — projektą. Jeigu ši proga bus praleista — kitos vargiai besulauksime.

Kalbame apie baltistikos studijas University of Washington, Seattle, WA. Apie dvejus metus šiame universitete labai sėkmingai vykusius baltų kalbų kursus — Baltų studijų vasaros institutą — jau buvo daug kartų rašyta. Vėliausiai — „Drauge" š.m. kovo 7 d. („Kviečia Baltų studijų vasaros institutas"). Nors šią vasarą studijos, du kartus vykusios Seattle mieste, bus Illinois universitete Čikagoje, bet University of Washington atsiranda galimybė įsteigti nuolatinę baltų studijų programą, kuri apimtų daug platesnę dirvą negu Illinois universitete veikianti vien Lituanistikos katedra.

Ar lietuviams reikia „išsiplėsti" per du universitetus? Gal kai kas sakytų, kad verčiau pinigus, reikalingus įnešti į specialų University of Washington fondą, pavartoti vargšų šelpimui. Čia dera prisiminti Kristaus žodžius, kai jis apgynė nuo priekaištų atgailaujančią moterį, išpylusią ant jo brangių kvepalų, užuot juos pardavusi ir pinigus panaudojusi beturčiams šelpti: „Vargšų jūs visuomet turėsite..." Ir lietuviams šelptinųjų niekuomet netrūko, nieko nestokos, o sukakti savo kalbai, istorijai, kultūrai pastovią gūžtelę viename prestižinių JAV universitetų būtų jau didelis laimėjimas ir mums patiems, ir mūsų tautai. Juo labiau, kad į šį projektą jungiasi visos trys Baltijos tautos (bent kur, atrodo, mes galime susitarti).

Illinois universitete Lituanistikos katedra įsteigta 1984 m. Lietuviams įžanginė jos kaina — 600,000 dol. Galima ilgai šia tema diskutuoti, pateikiant argumentus ir už, ir prieš (tai jau ne kartą daryta), tačiau būtų nelogiška tvirtinti, kad padaryta klaida. Juk esame kultūringa tauta, nuolat stengiamės tai pabrėžti ir saviems, ir kitataučiams, nejaugi mūsų kultūra tinka tik savam kiemui? Iki š.m. kovo 31 d. — taigi daug laiko nebeliko — į pastovų University of Washington fondą reikia įnešti 50,000 dol. (per trejus metus suma yra 175,000 dol.). Tai ne vien lietuviams, bet visoms trims baltų grupėms kartu. To neatlikus, nuo 1997 m. Baltų studijų programa bus nutraukta. Jeigu šiame krašte (pagal gyventojų surašymo duomenis) yra apie 800,000 lietuvių, 100,000 latvių ir 27,000 estų, rodos, nebūtų labai sunku sutelkti lėšų tokiam vertingam projektui. Iš Lietuvos vyriausybės nėra ko tikėtis paramos (ji nuolat dūsauja, kad neturi pinigų — bent kultūriniams projektams), nors Estijos prezidentas ir jos ambasadorius JAV yra paaukoję po 5,000 dol. Tiek pat yra skyręs ir PLB fondas; mažesnę sumą davusi JAV LB Krašto valdyba, yra ir keletas kitų aukotojų, bet dar nepakanka.

Reikia pastebėti, kad čia nepaprastai daug pastangų deda ir milžinišką darbą atlieka energinga Washington valstijos LB apylinkės veikėja Ina Bertulytė-Bray. Jeigu kas užsienyje gyvenančių lietuvių tarpe yra nusipelnęs ypatingo pagerbimo, ordino, medalio — tai ši jauna, pasišventusi moteris. Nejaugi jos — ir daugelio kitų — pastangos išlaikyti lietuvių kalbą, istoriją, literatūrą, kalbotyrą, muzikologiją, žurnalistiką, ekonomiką ir kt. pakelti į universitetinį lygį, subaršės kaip žirniai į sieną ir liks be atgarsio?

Peržiūrėkime ir persvarstykime savo pirmenybes: remkime tai, kas ir mums, ir mūsų tautai svarbiausia. Verta į šį projektą rimtą dėmesį atkreipti įvairiems fondams, organizacijoms ir pavieniams asmenims. Tai gera proga įamžinti savo vardą, visiems laikams. Jeigu reikia daugiau informacijos, kreipkitės: Ina Bertulytė-Bray, 3883 45th Ave., NE, Seattle, WA 98105; tel. 206-523-1620; fax 206-524-3134. Čekius rašyti: University of Washington Foundation. Baltic Program Discretionary Fund vardu.

LIETUVININKŲ KRAŠTAS IR LIETUVININKŲ ŽODIS

Dr. ALGIRDAS MATULEVIČIUS
Mažosios Lietuvos reikalų tarybos vicepirmininkas

5

2-ajame tome „Lietuvininkų žodis" pateikta dainuojamoji, pasakojamoji ir smulkioji tautosaka, kalba ir atsiminimai. Nes „Baigia nutilti paskutinis lietuvininkų žodžio aidas, tiek amžių skambėjęs nuo Šventapilės iki Klaipėdos... Šiuo leidiniu norima pagausinti lietuvininkų žodžio paminklus..." Tautosaką Mažojoje Lietuvoje imta rinkti, tirti XVII a., t.y. anksčiau negu Didžiojoje. Skamba, natų išmargintos, Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus („Pradės jau gaidžiai giedoti", „Už jūrelių, už marelių", „Per pušynėlį, per eglynėlį", iš viso 37), Marijos Klingerienės („Eit mergėli, eit jaunoji", „Šėriau žirgėli", „Aš vis vėns kareivukas" ir kt.) dainos, lietuvininkų dainos, užrašytos 1935—1980 m. („Mielai aš gerčiau", „Plauk laivelis Nemunu", „Aš viens keleivis" ir kt.), giesmės („Taigi imk mano ranką ir vesk mane", „Kristus — mano linksmybė", „Dievs yra meilė, mane jis gano" ir kt.). Protestantiškos giesmės, taip būdingos lietuvininkams, anot Vydūno, „pasižymi savo keliančiu galingu gražumu...". Vokiečiai kolonistai, išgirdę Bažnyčioje juos giedant, apsiverkdavo (XVIII a. amžininkai).

Skaitytojas ras medžiagos iš žymaus Mažosios Lietuvos tautosakos rinkėjo ir leidėjo Viliaus Kalvaičio (1848—1914) rankraščių, lietuvininkų veikėjo, kultūros istoriko Anso Bruožio (1876—1928) užrašytas sakmes, Martyno Grošiaus pasakas, taip pat smulkiuosius žanrus — patarlių, mįslių, priežodžių, burtažodžių, frazeologizmų. Lietuvininkų senuosius tikėjimus aiškina etnologas Jonas Trinkūnas, kas ta Morė — deivė — laumė atsako Bronislava Kerbelytė.

N. 1.

AUSZRA,

Laikrasztis, iszleidziamas

per

Dra. Bassanawicziu.

„Aušros", dr. J. Basanavičiaus 1883-86 m. redaguoto laikraščio, viršelio faksimilė.

Dr. Jonas Basanavičius

Prūsų ir lietuvių, kuršių, sūduvių genezei labai svarbūs kalbos duomenys. Vytautas Mažiulis pateikė savo naujausių tyrimų rezultatus: vakarų baltai skalviai ir nadruviai, priešingai kai kurių vokiečių mokslininkų teiginiams (Gertrud ir Hanso Mortensenų, kitų), lietuvėti pradėjo jau VI a., nuo tada Skalvoje ir Nadruvoje (žemės Nemuno žemupio ir Priegliaus baseine) gyveno ir lietuvių. O XIII a. I pusėje, iki įsiveržiant kryžiuočiams, lietuviai jau vyravo. Likusieji skalviai ir nadruviai galutinai sulietuvėjo XV—XVI a. Šios recenzijos autoriaus nuomonė artima gerbiamo prūsologo. Kitas garsus kalbininkas Zigmas Zinkevičius teigia, kad Rytprūsiuose buvusių lietuvių tarmių detali rekonstrukcija šiandien neįmanoma. Didumoje Mažosios Lietuvos teritorijos buvo vartojama vakarų aukštaičių tarmė, archaiškiausia iš visų lietuvių kalbos tarmių, artima Didžiosios Lietuvos pietvakariniams aukštaičiams, t.y. suvalkiečiams. Ši tarmė (Jono Bretkūno, Danieliaus Kleino, Kristijono Donelaičio, Liudviko Gedimino Rėzos, Fridriko Kuršaičio tarmė) turėjo lemiamos reikšmės lietuvių kalbos istorijoje. Iš jos dabartinės bendrinės lietuvių kalbos ištakos.

Klaipėdietė Audronė Kaukienė kelia hipotezę, kad Lietuvos kunigaikščio Kęstučio žmona Birutė galėjo būti kuršė: XIV a., anot jos, pajūrio žmonės dar kalbėję kuršiškai. Tačiau Martynas Gelžinis monografijoje (išeis 1996 m. Lietuvoje) įrodinėja, kad tuomet pajūryje gyveno lietuviai žemaičiai. Tos pačios nuomonės yra įžymus istorikas Bronius Dundulis, kai kurie archeologai. Tarmes tiriantis Vladas Grinaveckis nustatė, kad netgi iki II pasaulinio karo pabaigos lietuvių kalba buvo vartojama visoje Mažojoje Lietuvoje — nuo Klaipėdos iki Karaliaučiaus, taigi ir prūsų Semboje. „Stalinistinė politika nedarė jokio skirtumo tarp vokiečių ir lietuvininkų. Tai tikras vakarinių lietuvių genocidas". Lietuviškus plotus Gudijoje, Seinų, Karaliaučiaus bei Klaipėdos kraštuose išvaikščiojęs Aloyzas Vidugiris teigia, kad „iki XVIII a. pradžios lietuvininkų kalba įsivyravo iki linijos, kuri nuo pietinio Aistmarių kampo [ties Elbingu? — **A.M.**] ėjo pro Didžiuosius Mozūrų ežerus ir Luko (Elk, Lieck) apylinkę Lenkijoje".

(Bus daugiau)

Pajūrio lietuvių kapinėms būdingi paminklai — krikštai.

TREČDALIS MILIJONO LIETUVYBĖS IŠLAIKYMUI ŠIAIS METAIS

1962 metų kovo 14 d. Lietuvių fondas buvo oficialiai įregistruotas Illinois valstijoje Lithuanian Foundation vardu, tad šių metų kovo 14 dieną Lietuvių fondas švęs savo veiklos 34 gimtadienį, o kovo 30 d. jo nariai rinksis jau į 33 metinį suvažiavimą Pasaulio lietuvių centre Lemonte.

Lietuvių fondas yra tam tikra prasme tikras lietuviškas stebuklas, nes jo steigėjas dr. Antanas Razma sugebėjo 1961 m. sutelkti gražų būrį bendraminčių iš įvairaus amžiaus ir visokių profesijų, pažiūrų, organizacijų bei politinių nusiteikimų lietuvių, kurie savo entuziazmu, darbu, sugebėjimais ir suaukotais pinigais padėjo jam milijoninio fondo idėjas įgyvendinti. Kaip ir visuomet būna, kiekvienas geras pasiūlymas visuomet susilaukia negatyvios kritikos, kaltinimų, prasimanytų gandų, pavydo ir kitokių trukdymų iš mūsų visuomenės ir jos organizacijų pesimistų, linkusių viską vertinti blogai ir netikėti ateitimi. Tokių buvo tada fondą steigiant, jų yra ir dabar, kai fondas jau artėja prie dešimties milijonų. Bet dr. Antano Razmos ir jo bendradarbių idealizmas, darbas bei sutelktos pradinės lėšos tada labai greitai įtikino beveik visus, kad LF reikalingas, jis gerai augs ir iš gautų pajamų, finansuos daugelį Lietuvių Bendruomenės ir lietuviškos visuomenės švietimo, kultūros, mokslo, jaunimo ir kitus darbus, skatins išlaikyti tautinius papročius ir kalbą, teiks stipendijas lietuvių kilmės jaunimui. Geriausias pasisekimo įrodymas yra tas, kad LF šiuos metus pradėjo su 6,854 nariais, su 8,274,558 dol. kapitalu, jau padalino 4,091,621 dol. iš gauto pelno Amerikos ir kitų kraštų lietuviškiems reikalams, ir paskyrė 1,150,212 dol. iš savo kapitalo Lietuvai, tad viso padalino 5,241,833 dol.

Lietuvių fondo pasisekimas yra todėl, kad aukotojas už kiekvieną šimtinę dolerių gauna po balsą ir pasidaro narys-savininkas, kuris drauge su kitais nariais sprendžia LF reikalus metiniuose suvažiavimuose, ten išklauso, diskutuoja ir tvirtina fondo veiklos pranešimus, pateikia savo siūlymus, ir renka LF tarybos ir kontrolės komisijos narius. Darbšti ir su daugelio metų patirtimi LF valdybos reikalų vedėja Alė Razmienė jau išsiuntė laiškus visiems nariams su darbotvarke ir kitomis LF žiniomis, kviečiant į 33 metinį suvažiavimą. Svarbu, kad kuo daugiau narių suvažiavime dalyvautų arba būtų atstovaujami per jų pasirinktus įgaliotinius, nes bus sprendžiami svarbūs reikalai.

Tarp metinių suvažiavimų LF reikalus tvarko LF taryba ir valdyba. Pagal įstatus LF metinis narių suvažiavimas kasmet renka vieną trečdalį (šešis) LF tarybos narių trejų metų kadencijai ir tris LF kontrolės komisijos narius vieneriems metams. Dabartinę LF tarybą sudaro aštuoniolika asmenų (trys moterys ir penkiolika vyrų), kurie kasmet renka savo pirmininką, tarybos sekretorių ir valdybos pirmininką. Jau treti metai LF tarybai sėkmingai ir rūpestingai pirmininkauja Marija Remienė, šioms pareigoms perrinkta prieš du mėnesius, sušaukdama po keturis ar daugiau LF tarybos posėdžių per metus ir juos gerai pravesdama. Ji atstovauja LF tarybai įvairiomis progomis, rašo spaudoje, keliauja ir lanko LF įgaliotinius bei narius.

LF tarybos sekretore jau daug metų yra perrenkama nepaprastai tiksliai ir gerai protokolus bei kitokius LF administracinius reikalus tvarkanti Alė Razmienė. Šių metų kadencijai LF valdybos pirmininku buvo išrinktas Povilas Kilius ir perėmė tas pareigas prieš mėnesį laiko iš trejus metus labai sėkmingai dirbusio Stasio Baro. Valdybos darbas vyksta kasdien LF raštinėje Pasaulio lietuvių centre (14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 708-257-1616).

Paskutiniame LF tarybos posėdyje š.m. vasario 1 d., kuriame dalyvavo beveik visi tarybos nariai ir valdybos pirmininkas Povilas Kilius, pirmininkė Marija Remienė suskirstė visus Tarybos narius į komisijas. Svarbiai finansų komisijai, kuri rūpinasi saugiai ir pelningai laikyti investuotą LF kapitalą, pirmininkauti pakviestas jaunas, bet patyręs, finansinių reikalų profesionalas Saulius Čyvas. Jo komisijoje kartu dirbs Stasys Baras, Rūta Staniulienė, dr. Antanas Razma ir Arvydas Tamulis. Šių metų pradžioje LF gerai tvarkomos investicijos rodė didesnį negu vieno milijono su ketvirčiu dolerių pelną! Kadangi LF taryba yra atsargi, konservatyvi, rūpestingai tvarkanti finansus, tad šių metų pelno skirstymo pradžiai davė 350,000 dol. sumą.

LF pelną skirstys LF pelno skirstymo komisija, kuriai pirmininkaus Daina Kojelytė, jai padės dr. Gediminas Balukas, dr. Vytas Narutis ir antrininkas Vaclovas Momkus. JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba taip pat paskirs tris jos atstovus ir vieną antrininką į šią labai svarbią komisiją. Tada visi šeši komisijos nariai peržiūrės visus iki kovo 15 dienos LF raštinėje gautus prašymus (mokslo stipendijų prašymų data yra balandžio 15), ir spręs kam ir kaip paskirti tuos 350,000 dol. Pirmą kartą LF istorijoje LF taryba leidžia Pelno skirstymo komisijai dalinti tokią didelę sumą — trečdalį milijono dolerių lietuvybės reikalams.

LF įstatų komisijai pirmininkauja dr. Kazys Ambrozaitis. Joje dar yra adv. Daina Kojelytė, adv. Algirdas Ostis ir dr. Jonas Valaitis. Ši komisija svarsto per metinius suvažiavimus iškeltus narių klausimus ir pateikia tarybai savo siūlymus. Spaudos komisijai priklauso patyręs spaudos bendradarbis dr. Kazys Ambrozaitis, Ramona Steponavičiūtė ir pirmininkas Vytautas Kamantas. Komisijai reikės surasti gerus būdus, kaip lietuvišką visuomenę tinkamai informuoti apie LF veiklą. Palikimų komisijai vadovauja adv. Algirdas Ostis, jam talkina dr. Ferdinandas Kaunas ir Vytenis Kirvelaitis. Iki šiol LF iš palikimų yra gavęs beveik pusę savo kapitalo, nes rūpestingi ir nuoširdūs fondo rėmėjai pasirūpina laiku surašyti savo testamentus, kuriuose jie palieka iš anksto paskirtą auką lietuvybės išlaikymui, įamžindami savo vardus ateities kartoms.

Meno globos komisijos pirmininkas dr. Gediminas Balukas ir nariai dr. Kazys Ambrozaitis bei dr. Antanas Razma jau seniai rūpinasi LF žinioje esančiais meno kūriniais.

Visi buvę LF tarybų pirmininkai — dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Gediminas Balukas, Stasys Baras, Povilas Kilius, dr. Antanas Razma, Marija Remienė ir dr. Jonas Valaitis — sudaro LF Garbės komitetą, kuris kasmet atlieka nominacijų komisijos pareigas surasti kandidatus į LF tarybos ir valdybos pirmininkus. Šiais metais Garbės komiteto pirmininkas yra dr. Jonas Valaitis, šias pareigas perėmęs iš dr. Antano Razmos.

LF tarybos 1 d. posėdyje LF valdybos pirm. Povilas Kilius pasiūlė ir LF taryba patvirtino vieneriems metams jo pakviestą tokios sudėties LF valdybą: Stasys Baras, Kostas Dočkus, Juozas Končius, Vaclovas Momkus, Algirdas Ostis, dr. Edis Razma, Alė Razmienė, Ramona Steponavičiūtė, Arvydas Tamulis ir Lina Žliobienė.

LF įstatai sako, kad visi pirmininkai turi būti renkami kas metai ir negai būti savo pareigose ilgiau kaip trejus metus iš eilės, todėl LF veikla yra visą laiką dinamiška, judri, gyva, nuolat besikeičianti, sparčiai auganti, nes kasmet vyksta pasikeitimai, ateina naujos darbo idėjos, entuziazmas. Kovo 30 d. Lemonte visi LF nariai susirinks įvertinti atliktus darbus ir pasisakys dėl ateities, ypač kaip greičiau pasiekti dešimtį milijonų, kad būtų galima dar daugiau pelno skirti lietuvių švietimui, kultūrai, mokslui, jaunimui ir kitiems reikalams.

Vytautas Kamantas

Lietuviai lakūnai Pasaulio lietuvių sporto šventėje, pernai vasarą vykusioje Lietuvoje.

400 KM GERUMO IR ŠVIESOS KELIAS

„Valstiečių laikraščio" labdaros fondas „Kaimo vaikai" surengė labdaros dieną Rokiškio rajono Obelių seniūnijoje.

— Seniai jūsų laukėme. „Valstiečių laikraštyje" skaitėme apie jūsų keliones, kilnius darbus, — sakė Obelių seniūno pavaduotoja Aldona Žekienė.

Šios seniūnijos globos ir rūpybos inspektorė Aliunė Kubilienė paaiškino, jog į labdaros dieną pakvietė tik mažą dalelę žmonių, kuriems reikalinga parama. Seniūnija nepajėgia viena grumtis su vargu ir skurdu, kuris tiesiog pražydo aukštaičių pirkiose.

— Žydėjo ir anksčiau, kolchozų galybės metais, bet apie jį niekas nei kalbėjo, nei rašė, buvo uždrausta, — sakė Aldona Žekienė.

Fondo vadovė dr. Regina Švobienė papasakojo, kas tai yra „Valstiečių laikraščio" labdaros fondas, priminė, kad šiuo metu jį remia užsienio lietuviai. Pranešėja apibūdino visas geradarių organizacijas, papasakojo apie žmones, kurie gyvendami toli nuo Lietuvos, išgirdo savo Tėvynės žmonių skausmą ir nedalią.

Dr. Regina Švobienė pakvietė pasidalyti vyrus ir moteris savo skausmu ir nedalia. Prakalbo moterys, vyrai.

„Kodėl Lietuva taip apleido kaimo žmogų, apiplėšė ir paliko vienišą?" — klausė močiutė. „Nekaltint Lietuvos — tai eldėdėpistų darbas; jie anksčiau skurdino ir plėšė mūsų kraštą, o dabar baigia smaugti", — prieštaravo kita.

Kaip niekada, į kaimą jūromis ėmė tekėti alkoholis. Kiaurą parą veikia įvairūs „taškai", prekeivos siūlo pigios degtinės padirbalus, atskiestą spiritą, kažkokį „sučoką". Susirinkusieji vis minėjo Zarinkiškio kaimą, kuris, pasak jų, „velnių sostine" tapo. Už 5 Lt vienas litras spirito skiedalo pjauna jaunus ir senus. Nuodų prekeivių niekas nebaudžia, policijai nė motais, kad ardomos šeimos, jauni vyrai tampa invalidais, girtavimo pamokas čia gauna paaugliai.

— Pagimdžiau 7 vaikus, bet kokiame baisiame varge gyvenu: stogas kiauras, lietui lyjant, nėra kur pasidėti. Neturiu tvarto, kamaraitėje gyvulius laikau, — verkė Kraštų kaimo moteris Klava Viburienė.

Nelaiminga ir Ona Petrauskienė. Ji augina dukters paliktus vaikus. Iš pensijos juos turi aprengti, apauti. „Ačiū 'Valstiečių laikraščiui', atsiliepusiam į kaimo žmonių skausmą. Jūs vienintelis laikraštis, kuris ne tik atjaučiate nelaimingų vaikų nedalią, bet ir konkrečiai padedate", — sakė močiutė.

Į akis krito daug salėje sėdinčių jaunų mamų. „Su vyru esame bedarbiai, auginame 4 vaikus. Sudegė namai, likome kaip stovime. Už draudimą gautais pinigais naujų namų nepastatysi", — guodėsi motina iš Aleksandravėlės.

„Esame bedarbiai..." — gilus atodūsis veržėsi beveik iš visų žmonių, kuriuos šnekinau. Kiek ilgiau pasikalbėjau su jauna šeima: vyrui — 27 m., žmonai — 21 m. Augina du vaikus. Negi jie negali išsimaitinti iš turimų 3 ha?

— O kaipgi, pamokykite! — paprašė vyras.

— Ar turite karvę? — klausiu.

— Juokaujate, pone? Už ką gi mes ją pirksime? Kas mums paskolins pinigų? O jei paskolins, kaip mes juos atiduosime?

— O vištų?

— Viščiukai irgi kainuoja... Viskas kainuoja, o už pašalpą, kurią dar moka kol maži vaikai, nieko nenupirksi...

Šalimais sėdinčios jaunos motinos pritarė vyrui: vargas kaimo žmogui, nes jis liko visiškai bejėgis. „Be kirvelio — nenukirs medelio, o nenukirtęs medelio — neužkursi ugnelės, be ugnelės..." — porino valstietė.

Juokas pro ašaras...

Gaila buvo jaunų žmonių. Kai kurie jų net baigę žemės ūkio, buhalterijos mokyklas, bet, dūžtant bendrovėms, prarado darbą ir dabar nežino, nuo ko pradėti ir kur šauktis pagalbos. Socializmo aukos... Kas įkvėps nors tą turimą žemę paversti gėrybių lauku? Ar nepatrauks tie jauni vyrai, šeimų galvos, į tą prakeiktą Zarinkiškį?

Kiekvienas, atėjęs į labdaros dieną, gavo po didelį maišą drabužių, naujutėlių amerikietiškų batų, maisto produktų. Fondo koordinatorė paaiškino, kad tai Bostono lietuvių dovanos. Vaikus pradžiugino žaislai.

Iš Obelių važiavome į Ragelių pradinę mokyklą. Tarp miškų įglususi buvusi devynmetė. Dirba dvi mokytojos, šešiolika vaikų. Mokyklos vedėja Nijolė Vabolienė dėkojo už lauktuves — sultis, tyreles, drabužius vaikams, žaislus. O jos kolegė Aldona Šlikienė pasidžiaugė, kad nepabijojome slidžių kelių, žvarbaus vėjo, kad tas „gerasis fondas be labdaros dovanojo ir įdomių pasiūlymų, kaip padėti varganiems vaikams".

Aldona Šlikienė pasakojo, kaip kasdien ji neša maistą mokiniams. Pasitinka ją vidurkely, norėdami padėti panešti krepšelį, kuriame mokytojos sudėti skanumynai. „Mes mylime mokytoją Aldoną, labai mylime", — sakė mokiniai.

Aldona Šlikienė ilgai tarėsi su dr. R. Švobiene dėl vaikų sveikatos, aptarė, kaip jiems reikėtų padėti.

Supratau, patarimai ir informacija dėl sergančių vaikų gydymo, labai svarbūs pradinių mokyklų pedagogams. Mano mintį papildė dr. R. Švobienė: „Žinote, labdaros teikimas tai nėra geriausia mūsų fondo misija: amatų klasių steigimas, informacija apie vaikų gydymą, pokalbiai su kaimo žmonėmis, mokytojais, kur kas svarbesnės 'Kaimo vaikų' fondo veiklos pusės. Bet kol kas kitos išeities neturime..."

„Valstiečių laikraščio" automobilis tą dieną nuvažiavo 400 km. Fotografas Jonas Dilys šį kelią pavadino gerumo ir šviesos keliu.

Dr. Regina Švobienė susimąstė: ar nereikėtų į šį kelią pakviesti ir mūsų politikus, vyriausybės narius. Nors akimirką išvystų savo darbo vaisius. O aš prasitariau: gerai būtų, jei juo pravažiuotų ir prezidentas. Nors medžioklėn skubėdamas dirsteltų į Zarinkiškį ar kitą Lietuvos kaimą. Juk Rokiškio krašto, tokio turtingo Lietuvos kampo, žmonės gausiai balsavo už Algirdą Brazauską. Be to, jis dažnai mėgsta pagirti buvusią tvarką Lietuvoje, kuri jo nuomone, ne tiek daug blogo padarė.

Bernardas Šaknys

NERINGOS GYVENTOJAI KELTU KELSIS NEMOKAMAI

Nuo kovo 1 d. Neringos miesto gyventojai kelsis per marias, turėdami magnetines nemokamas vardines korteles. Vietoj bilieto keleivis pateiks magnetinę kortelę, o nuskaitymo aparatas į atmintį įves įrašą ir pateiks keleiviui čekį su išmušta kaina ir laiku.

Nuo šių metų pradžios Neringos gyventojai bei jų automobiliai, taip pat Neringos mieste įregistruotų įmonių, įstaigų ir organizacijų transporto priemonės keltu keliasi nemokamai. Šiam tikslui yra skirta 430,000 litų valstybės dotacija.

Šią vasarą tikimasi magnetinėmis kortelėmis aprūpinti visus nuolatinius Neringos keliautojus, pranešė Klaipėdos rajono savivaldybė.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle" stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.**

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 312-585-6624

Your ticket to a secure retirement.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **MLS** kompiuteriu ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

HELP WANTED

Ieškoma moteris padėti vyr. amžiaus moteriai, naudojančiai invalido vežimėlį, paruošti maistą, atlikt namų ruošą ir gyventi kartu. Laisva diena antrd. $550 į mėn. Skambinti **tarp 2 ir 5 v. p.p. tel. 708-562-5583.**

LAMCO
Landscaping & Maintenance Co. Washington, D.C. based, looking for worker: lawn moving & yard work. Free place to live with one roomate. $6/hr. **Work permit required. Call Alex: 202-244-2373**

Kompanija NU CONCEPTS in TRAVEL siūlo darbą, teikiantį gerą komisinį atlyginimą, gausias lengvatas ir privilegijas. Informacija **tel. 312-778-6385, Algimantas.**

BALTIA EXPRESS CO LTD.,
(PRES. VIDMANTAS RAPŠYS)
SIUNTINIAI BE MUITO Į LIETUVĄ
- SIUNTINIAI LAIVU PER 45-60 DIENŲ
- ORO CARGO PER 10-12 DIENŲ
- AMERIKIETIŠKŲ MAISTO PRODUKTŲ SIUNTINYS UŽ $38.00 PER 14 DIENŲ;
- MARQUETTE PARKO APYLINKĖJE SIUNTINIUS PAIMSIME NEMOKAMAI;
- NEMOKAMAS DOKUMENTŲ NOTARIZAVIMAS;

PRISTATYKITE SIUNTINIUS JUMS PATOGIU ADRESU:
NAUJAS ADRESAS
BALTIA EXPRESS CO LTD
8327 S. PULASKI
CHICAGO, IL 60652
ARBA SKAMBINKITE NEMOKAMAI
1-800-SPARNAI
1-800-772-7624
AMBER GROUP
482 THOMAS DRIVE
BENSENVILLE, IL 60106
TURIME ATSTOVUS LOS ANGELES IR GRAND RAPIDS

LITHUANIAN DIASPORA KONIGSBERG TO CHICAGO.
anglų kalba. Autorius **Antanas J. Van Reenan**

Knygoje nagrinėjama lietuvių tautiškumo kilmės ištakos, analizuojama ta ligi šiol negvildenta vertybių konfigūracija. Studijų dinamiškumo eigoje, skverbiamasi į diasporos mentalitetą, išryškinama Rytų Europos mintijimo variacijos, aiškinama. Kaip apsiginklavus sava ideologija, galima taikingai sugretinti savojo taūtiškumo pagrindus su Amerikos tautiškumo principais.

Knyga pradedama 19-to amžiaus lietuvių tautiškumo supratimu-pajautimu. Dėmesio centre — lietuviai ateiviai. Apsiribojama Čikaga. Pirmoji banga (lietuviai ateiviai) (1867-914) — lietuviai, daugumoje ekonominiai emigrantai, savo noru palikę gimtąjį kraštą, daugumoje valstiečiai, menku išsilavinimu. Antroji banga (1948-1952) — be didesnių išimčių, profesionalai, išsimokslinę, atvykę ne savo noru ir įgiję D.P. (displaced persons) — vardą. Analizuojamas kultūrinis susidūrimas tarp abiejų minėtų bangų. Vaizduojama kaip Antroji banga perėmė Pirmosios bangos sukurtas institucijas ir kaip sukūrė naujas.

Knygą sudaro 330 psl., didelio formato. Išleido University Press of America, Inc., Lanham, New York and London. Kaina su persiuntimu **27 dol.** Illinois gyv. dar prideda **2 dol.** valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

STASYS BARAS
Audio kasete ir CD
Dainuoja lietuviškai įvairių operų arijas. Stuttgardo symfoninis orkestras. Diriguoja Darius Lapinskas ir Aleksandras Kučiūnas
Audio kasetė - **10 dol.** Su persiuntimu **12 dol.**
CD - **15 dol.** Su persiuntimu **17 dol.**
Gaunamos **DRAUGE 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629**

LAIŠKAI

„JŪSŲ LAUKIA LIETUVA, LIETUVOS MOKYTOJAI"

Šie žodžiai kartojasi beveik visuose laiškuose, kuriuos net po penkerių metų geranoriško darbo su A.P.P.L.E. (American Professional Partnership for Lithuanian Education), vis gauna Amerikos pedagogai, buvusieji lektoriai.

Nuolatos kreipiamasi ir su kitokio turinio prašymais: „Ar būtų įmanoma gauti šį ar tą vadovėlį? Mums labai reikėtų šios ar kitokios metodinės medžiagos. Kuomi galėtumėt padėti mūsų mokytojų centrui?" ir pan.

Kiek sąlygos leidžia, norisi kolegoms tėvynėje padėti. Tačiau, kai už brangios knygos-vadovėlio persiuntimą tenka sumokėti arti 40 dol. pašto išlaidoms, kartais tiesiog skauda. Juk tai beveik dvi stipendijos dviem Lietuvos pedagogams, kad galėtų atvykti ir lankyti dviejų savaičių A.P.P.L.E. vasaros kursus!

Lietuvos (kaip ir kiekvienos tautos) didžiausias turtas, ateitis ir viltis — tai jos prieauglis. Žinome, kokią įtaką daro gera šeima ir žmonės, kurie dirba su jaunimu. Ir ką gi geresnio už šaknis ir sparnus gali atnešti auklėtiniams sunkus ir atsakingas pedagogo darbas?

Neseniai Vasario 16-tosios minėjime vienas prelegentas teigė, jog Lietuvai daugiau negu ekonominės paramos, šiuo metu reikalinga padorumo ir moralės atstatymo. Kas gi geriau tas dvasines vertybes įdiegs, ir puoselės jei nepasišventę tėvai ir pačių jauniausiųjų auklėtojai?

Todėl būtina remti pastangas tų, kurie dėl labai nepalankių darbo sąlygų neapleidžia savo mokinių ir mokyklų ir kurie dar vis stengiasi ieškoti, įsigyti naujų žinių, metodikos bei demokratizacijos principų, kad visa tai galėtų perduoti ateinančiai kartai.

Būtų galima cituoti šimtus ištraukų iš Lietuvos pedagogų laiškų. Štai keletas:

„A.P.P.L.E. kursai — meilės tėvynei, ir pasauliui, pagarbos ir savigarbos ugdymo mokykla".

A.P.P.L.E. kursai labai patiko, buvo be galo naudingi. Žavėjo JAV pedagogų nuoširdumas, mokėjimas bendrauti".

„Šie kursai man labai daug davė. Praturtėjau ne tik žiniomis, bet ir praktiškais pavyzdžiais. Stebėdama dėstytojų elgesį, išmokau savimi pasitikėti, įveikti savo sunkumus ir negalias. Pasikeitė mano požiūris į vaikus su negalia, atsirado noras jiems padėti, priimti žmogų tokį, koks jis yra. Jei viską sugebėsiu įgyvendinti ką čia gavau, būsiu labai laiminga".

Jei atsirastų geraširdžių tautiečių, kurie norėtų tapti A.P.P.L.E. bendrijos rėmėjais ar nariais, savo auką malonėkite nukreipti šiuo adresu: A.P.P.L.E., P.O. Box 617, Durham, CT 06422. Jūsų 25 dol. auka įgalins vieną Lietuvos mokytoją dalyvauti dviejų savaičių vasaros kursuose. Vėliau jus pasieks stipendininko asmeniška padėka ir laiškas su patirtais išgyvenimais bei įspūdžiais.

Ritonė Rudaitienė
Oak Lawn, IL

BUVO GERA IR GRAUDU

Žinojau apie Amerikos lietuvių šalpą nukentėjusiems nuo sovietų ir dabar skurstantiems tautiečiams jau laisvoje Lietuvoje. Šių 1996-ųjų sausio 21 d. toks siuntinys pasiekė ir mane ir tik dabar sužinojau apie kilnią ir ilgalaikę BALFo veiklą.

Gavusi siuntinį labai susijaudinau, nes niekada nebuvau palepinta prisiminimu ir dėmesiu. Žiūrėjau į jį ne vien kaip į materialinę paramą šiuo gana nelengvu Lietuvai metu. Nedrįsdama atidaryti dėžės su grauduliu žiūrėjau į tą broliškos meilės pasiuntinį, į brangų ir nenutrūkstamą ryšį su savo tautiečiais, kurie laisva valia išsiskyrė, ar prievarta buvo atplėšti nuo tėvų žemės — Lietuvos. Nežinau, ar ruošiant siuntinį Jus aplankė mintis, kad siunčiate didelę dvasinę paramą, kad kiekviename gražiai su meile įpakuotame daiktelyje mes jaučiame Jūsų rankų šilumą, Jūsų artimumą ir didelį atsidavimą mūsų nualintai tėvynei. Džiugu prisiliesti prie kiekvieno daikto, sušildyto Jūsų gerumo. Gera ir graudu. Graudu, nes daug lengviau duoti, negu imti. Mes, buvę politiniai kaliniai, labai stengiamės išsaugoti savąjį žmogiškąjį orumą. Ilgus metus žeminami, bandomi nužmoginti, kiek galėdami stengėmės ir tebesistengiame nesugniužti, laikyti oriai pakeltas galvas. Dabar, kai į valdžią vėl sugrįžo buvusieji valdžioje sovietmečiais, jiems ištikimi mėgsta mesti mums: „Štai jums laisva Lietuva! Džiaukitės savo nepriklausomybe!"

Skurdi, skaudi, svetimųjų ir savųjų apiplėšta Lietuva, bet ji mūsų vienintelė. Medalius ir valstybines pensijas neokomunistai išdalino saviems, kolaboravusiems su okupantais. Mes jiems tarsi kupstas ant kelio, neapkenčiami liudininkai jų blogų darbų praeityje ir dabar.

Sunku žiūrėti į pensininkus inteligentus. Jie gatvėje rankos netiesia, pagalbos neprašo — orumas neleidžia. Skursta, bet tyli dantis sukandę. Oriai dėvi seną, bet švarų, išlygintą drabužį. Šios kategorijos žmogus nepadejuos, kad Lietuvoj gyventi bloga, veikiau atsidus: „Be Lietuvos blogai". O juk mūsų nepriklausomybė tokia trapi, ir valstybės vairas nėra patikimose rankose. Rusija didelė ir agresyvi, nuolat nauja okupacija grūmoja.

Apie save dabartyje: man 71-eri metai. Ilgus metus gyvenau Panevėžyje, bet, nebegalėdama pragyventi iš pensijos, apsigyvenau su netekėjusia dukra. Ji — mano vienmintė ir vienintelis artimas žmogus. Jos tėvas mirė, kai jai buvo tik pusė metų. Gyvenau viena ir viena ją užsiauginau.

Dar kartą dėkodama už siuntinį atsiprašau, tariu: teatlygina Dievas kilniems tautiečiams už paramą savo broliams ir neblėstančią Tėvynės meilę.

Anastazija Sučylienė
Kaunas

GERAI, KAD PRIMENA

Kovo 2 d. „Drauge", Socialinių reikalų skyriuje, Birutė Jasaitienė mums rašo apie testamentų būtinumą. Tai labai opi tema ir daug kam nemaloni, nes primena laikinumą šioje „ašarų pakalnėje". Iš kitos pusės — tikrai nelogiška, jei koks veltėdis pasinaudos mūsų sukauptu turtu. Mūsų vienam pažįstamam taip atsitiko. Senukas nepaliko jokių nurodymų, kaip turtą paskirstyti, artimų giminių neturėjo, tai valdžia viską dailiai susišlavė ir nė ačiū. O žmogus buvo prie pinigo, galėjo už tą sunkiai uždirbtą turtelį nemažai gero padaryti — lyg mes neturėtume našlaičių, pavargėlių, remtinų lietuviškų institucijų ir čia, savo tarpe. Tiesiog pikta už tokį žmogaus žioplumą. Būdavo primename, kad susitvarkytų, o jis ne, sako, dar nesiruošiu mirti (kas iš mūsų ruošiasi?). Vieną dieną ir numirė, net ilgai nesirgęs.

Kažkada „Drauge" buvo rašyta, kad vienas lietuvis advokatas, rodos, Vytenis Lietuvninkas, Čikagoje sudarys testamentą nemokamai, jeigu kas bent 1,000 dol. užrašys Draugo fondui. Ar dar šis pasiūlymas galioja? Čia neblogas „bargenas": žmogus padarys patarnavimą „Draugui" (juk pinigai bus išmokėti iš pomirtinio palikimo, kai pačiam jau jų nereikės) ir sutaupys advokato išlaidas, testamentą surašant. Verta susidomėti.

Mindaugas Č. Astašauskas
Kenosha, WI

JIS BUVO SPALVINGA ASMENYBĖ

Perskaičiau Vitalio Žukausko straipsnį apie Stasį Pilką („Draugas", vasario 29 d.) ir negaliu atsistebėti, kad jau 20 metų nuo šio įdomaus žmogaus mirties.

Asmeniškai Stasio Pilkos nepažinojau, bet Čikagoje gyvenant, nebuvo įmanoma jo nepastebėti. Mes savo tarpe sakydavom, kad Stasys Pilka niekad nenulipa nuo scenos — net nereikšmingame pobūvyje, renginyje, žmonių grupėje jis dominuodavo savo laikysena, išvaizda, lyg nuolat vaidindamas Stasį Pilką pagal savo sukurtą skriptą.

Mes, jaunos merginos, jį stebėdavom ir su dėmesiu, ir su tam tikra baime, kad į save jo dėmesio neatkreiptume. Buvome įsitikinusios, kad, jam užšnekinus, negalėsime nei žodžio ištarti ir apsijuokinsime...

Stasys Pilka buvo viena spalvingiausių asmenybių, prisimenamų iš mano jaunystės. Iš straipsnio matau, kad jis buvo kartu ir tragiška asmenybė.

Nijolė Malinauskienė
Orland Park, IL

APIE SAVANORIUS

Mano senelis ir mano tėvas buvo išėję savanoriais, kai po 1918 m. vasario 16-tosios Lietuvai iš visų pusių grėsė pavojai. Tėvas tuomet tebuvo 17 metų amžiaus. Nežuvo jiedu mūšyje ir medaliais nebuvo apdovanoti — tik du iš daugybės „pilkų" Lietuvos patriotų savanorių, išgirdusių pareigos ir tėvynės šauksmą.

Tėvas buvo gavęs žemės — kaip pas mus vadinome — parcelę. Ant tos, tėvynės meile nupirktos, žemės pastatytoje sodyboje ir aš gimiau. Taigi, kaip matot, savanoriška karinė tarnyba man buvo sava nuo pat mažumėlės. Su ypatingu dėmesiu skaičiau „Draugo" atkarpoje plk. lt. Eugenijaus Jakimavičiaus „Lietuvos savanoriai". Nors daug kas buvo iš anksčiau žinoma, bet ištisame straipsnyje mielai skaičiau. Ir nuotraukos padėjo. Ačiū, kad spausdinote.

Anelė Gubienė
Crown Point, IN

AR LDDP JAU BAIGIASI?

„Draugo" pirmame puslapyje (kovo 6 d.) buvo rašoma, kad LDDP pirmininku, sako tik laikinai — pasirinko Seimo pirm. Česlovą Juršėną. Manyčiau, kad LDDP jau turėjo pasimokyti iš buvusio pirmininko Adolfo Šleževičiaus netinkamumo, bet, kaip sakoma — iš keptuvės į ugnį... Kas gali abejoti, kad LDDP nėra Lietuvos komunistų (buvusios) partijos tęsinys? Vardo pakeitimas čia nieko nereiškia, o dėl Č. Juršėno, tai jau tikrai iš pačių padugnių griebia, kad jį pasirinko pirmininku.

Vincas A. Kutkevičius
Dayton, OH

PER DAŽNAI

Nuo kada „Draugas" pakrypo į kairę, o gal pradės konkuruoti su vilniške „Diena"? Kalbu apie pirmą puslapį, kur šį mėnesį kone kas antra diena išspausdinta A. Brazausko nuotrauka: žygiuoja Brazauskas, stovi Brazauskas, sveikina Brazauskas ir t.t. Jeigu jau jie ne nuotrauko-je, tai bent po nuotrauka paraše pavardė paminėta. Atrodo, kad skaitome kurį LDDP oficiozą, o ne išeivijos dienraštį.

Otilija V. Girdžiuvienė
Chicago, IL

MES MYLIME LIETUVĄ, BET NE JOS VYRIAUSYBĘ

Dažnai tenka skaityti Amerikos ir Kanados lietuvių spaudoje apie mūsų tautiečių, gyvenančių užsienyje, nusiskundimus Lietuvos atžvilgiu. Sakoma, kad Lietuva yra laisva ir valdžia demokratiškai išrinkta. Lietuvai yra reikalinga parama, bet ne kritika.

Savo tarpe turime naivių tautiečių, kurie neatskiria Lietuvos laisvės, jos vyriausybės žalingų funkcijų ir jos kritikos.

Mano nuomone, mes nekritikuojame Lietuvos, bet dabartinę jos valdžią ir jos pagimdytas neigiamybes: pareigūnų savanaudiškumą, kuris griauna visą valstybę.

Ne vienas užsienio lietuvis, aplankęs pasiilgtąją tėvynę, parsiveža ir kartėlį. Yra kai kurių atskirų asmenų ir valdžios pareigūnų susidaręs požiūris į išeivius toks: atvažiuokit, atvežkit savo pinigus, bet į mūsų darbą nesikiškit, o geriausiai — „eikit po velnių".

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

• **Marijampolės** Informacijos centro korespondentė J. Kadusauskaitė pranešė, kad Vroclave vykusiame Taize Europos jaunimo susitikime dalyvavo apie 60 marijampoliečių. Dvasinis šio susitikimo vadovas, atsakingas už pasirengimą, buvo kun. Pawel Chudzik. Į Taize susitikimus marijampoliečiai organizuotai ėmė vykti 1992 metais. 1995 m. Taize susitikimuose dalyvavo apie 200 jaunuolių.

MIRĖ KUN. J. DAMBRAUSKAS, MIC

Kun. Juozas Dambrauskas, MIC

Pereitą sekmadienį, šių metų kovo 10 dieną, 4 val. r., mirė kun. Juozas Dambrauskas, MIC, paskutinis Milwaukee Šv. Gabrieliaus klebonas. Jis gimęs Elizabeth, N.J. 1913 m. lapkričio 15 d. Tėvai buvo Juozas ir Amelija Čarneckaitė. Turėjo du brolius ir seserį. Broliai yra jau mirę, sesuo gyvena Elizabeth, NJ. Kun. J. Dambrauskas dažnai prisimindavo, kad jam Sutvirtinimo sakramentą suteikė palaimintasis Jurgis Matulaitis. Tai įvyko Elizabeth parapijoje, Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje 1926 m., kai ją lankė arkivyskupas Jurgis Matulaitis, atvykęs iš Lietuvos į Tarptautinį Eucharistinį kongresą.

Pradžioje J. Dambrauskas mokėsi Elizabethe. 1927 m. persikėlė į marijonų įsteigtą berniukų aukštesniąją mokyklą Clarendon Hills, IL. Čia jis įstojo į marijonų vienuoliją. 1929 m. jis buvo priimtas į noviciatą, 1930 m. liepos 16 d. padarė pirmuosius vienuoliškus įžadus. Būdamas amžinųjų įžadų vienuolis, 1939 m. sausio 22 d. gavo kunigiškus šventimus.

Kun. J. Dambrauskas pirmiausia buvo paskirtas į Aušros Vartų parapiją Čikagoje. Čia pat pašonėje buvo leidžiamas dienraštis „Draugas", o jis dar padėjo dirbti ir su Marijonų vienuolijos bendradarbiais. Vėliau buvo paskirtas į Milwaukee Šv. Gabrieliaus parapiją klebonu. Kai reikėjo pakeisti Marianapolio aukštesniosios mokyklos direktorių, jis buvo paskirtas toms pareigoms. Po trejų metų vėl grįžo į Milwaukee, pradėjo studijuoti Marquette universitete ir 1955 m. gavo magistro laipsnį. Iš čia tuojau buvo paskirtas vėl į Marianapolio mokyklą mokytoju.

1969 m. liepos 28 d. generalinėje kapituloje Romoje kun. J. Dambrauskas buvo išrinktas Amerikos Šv. Kazimiero provincijos vyresniuoju 6 metams. 1975 m. jau provincijos kapituloje jis buvo perrinktas dar antrajai kadencijai — vėl šešeriems metams provincijolu. 1967 m. liepos 8 d. dar buvo paskirtas vicepostuliatorium, kuris turėjo rūpintis arkiv. Jurgio Matulaičio palaimintuoju paskelbimo byla Amerikoje. Jis labai džiaugėsi, kad galėjo dalyvauti iškilmėse 1987 m., kai popiežius Jonas Paulius II paskelbė Marijonų vienuolijos atnaujintoją arkv. Jurgį Matulaitį palaimintuoju.

Nuo 1981 m. jis vėl buvo Milwaukee Šv. Gabrieliaus parapijos klebonas. Čia jis ir mirė kovo 4 d. kunigų prieglaudoje.

V. Rm.

Žinomas verslininkas, Lietuvos rėmėjas, buvęs kelionių agentūros American Travel Service Bureau savininkas

A.†A.
VLADAS RAŠČIAUSKAS RASK,

apkeliavęs pasaulį daug kartų, baigė savo žemiškas keliones Chicagoje, Šv. Kryžiaus ligoninėje 1996 m. kovo 11 d., 5:30 val. ryto, sulaukęs 94 metų.

Gimė 1901 m. spalio mėn. 15 d. Lietuvoje, Panevėžio mieste.

Nuliūdę liko: gyvenimo draugė Josephine Miller, artimieji ir draugai.

Velionis buvo tėvas a.a. Janės.

Priklausė Industrinės Paramos sąjungai JAV (IPSA), Lietuvių Fondui, Lietuvių Bendruomenei ir kitoms lietuvių organizacijoms.

Velionis pašarvotas trečiadienį, kovo 13 d. nuo 3 iki 9 v.v. S. C. Lack & Sons laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Hwy, Palos Hills, IL. Atsisveikinimas 7 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, kovo 14 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Velionio Vlado palaikai bus palaidoti Lietuvoje, gimtajame Panevėžyje.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir Mišiose.

Nuliūdę **artimieji ir draugai.**

Laidotuvių direkt. S. C. Lack & Sons, Tel. 708-974-4410.

Mielam Pusbroliui

A.†A.
JONUI PEČKAIČIUI

mirus, giliam liūdesy likusią jo mylimą žmoną KATARINĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu dalinamės jos skausmu.

Aldona ir Vytas Šarkai
Eugenija, Vladas, Edvardas ir Jonas Rackai

A.†A.
VLADUI RASK-RAŠČIAUSKUI

mirus, gimines ir artimuosius užjaučia

Aleksas, Vena ir Vytautas Lauraičiai

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

Dokumentus, įgaliojimus notarizuojame veltui.

MAISTO SIUNTINIAI.

Du patys populiariausi - už $39.- ir $98.-

$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus,mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai,vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštenti), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 **svarai** arba 25 kg.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

***TRANSPAK*, 2638 W. 69th St.**

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
GENĖ KORSAKIENĖ VAITKEVIČIŪTĖ

Jau prabėgo dešimt metų, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Motiną, Uošvę ir Močiutę. Ji visuomet pasiliks mūsų širdyse ir maldose.

Šv. Mišios už velionę bus atnašaujamos kovo 14 d. 8 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose Mišiose ir kartu pasimelsti už velionės Genės sielą.

Nuliūdę: **dukterys Genė Janulienė ir Viktorija Leberienė su šeimomis.**

A.†A.
BRONEI ŠLAJIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame Tauragės Lietuvių klubo 35 m. sukaktuvinio leidinio redaktorių JUOZĄ ŠLAJŲ, dukrą BIRUTĘ NALIENĘ, žentą JONĄ, anūkus VINCĄ ir ALISĄ.

Klubo valdyba ir nariai

A.†A.
Dr. JULIJAI MONSTAVIČIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame dukrai BEATAI, sūnui ALGIUI, jų šeimoms ir giminėms.

Marilyn ir Bronius Jaselskiai
Jadzė ir Alfonsas Eitučiai
Alvydė ir Tim Martin

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Marijonų vienuolijos generolas vyresnysis — vyriausias vadovas — kun. Adam Boniecki, MIC, lankėsi Čikagoje, marijonų vienuolyne. Ta proga, lydimas „Draugo" moderatoriaus kun. Viktoro Rimšelio, MIC ir vertėjavusio kun. Gerrow Mark, MIC (iš Romos), apsilankė „Drauge" ir susipažino su katalikiškos lietuviškos spaudos darbais.

„Lituanica" futbolo klubo visuotinis narių ir rėmėjų susirinkimas šaukiamas sekmadienį, kovo 17 d. 2 val. p.p. Lietuvių centro Lemonte posėdžių salėje. Visi nariai ir klubui prijaučiantieji kviečiami šiame susirinkime dalyvauti, nes yra daug svarbių klausimų, kuriuos reikia aptarti.

Cicero LB apylinkės metinis susirinkimas šaukiamas sekmadienį, kovo 24 d., tuoj po lietuviškų šv. Mišių. Susirinkimas įvyks Šv. Antano parapijos salėje. Kviečiami visi apylinkių lietuviai. Tuo parodysime, kad mums rūpi ir toliau tęsti lietuvišką veiklą.

„Draugas" kviečia į labai šaunų koncertą šeštadienį, kovo 23 d., Jaunimo centre. Atvyksta iš Toronto „Gintaro" jaunimo ansamblis. Būtų gražu, kad svečių pasižiūrėti ir pasiklausyti prisirinktų pilna salė, ne tik vyresniųjų (kaip dažnai mūsų renginiuose atsitinka), bet ir jaunesnių, ypač įvairių tautinių šokių grupių narių. Visus kviečia „Draugo" renginių komitetas.

Sol. Laimutė Stepaitienė, sopranas, giedos Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje kovo 17 d., 11 val. ryte, minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventę. Jai akompanuos muz. **Manigirdas Motekaitis.** Mišių metu girdėsime ir misijos chorą, vadovaujamą **Rasos Poskočimienės.** Po pamaldų, 12:30 val. p.p., bus akademinė ir meninė programa PLC didžiojoje salėje. ALT s-gos valdyba visus kviečia atvykti ir pasidžiaugti Kovo 11-tosios paskelbta atgimstančia laisve ir valstybine nepriklausomybe.

Ne cepelinų, bet lietuviškų virtinukų (koldūnų) pietus ruošia Lietuvos vyčių 112 kuopa kovo 24 d. 12 val. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. (Kartais, verčiant iš anglų kalbos, pasitaiko ir netikslumų.) Visi kviečiami, o vietas rezervuoti galima pas Julie Zakarka tel. 708-425-5015. Rezervuoti iki kovo 21 d.

Apie slaptą amerikiečių ir lietuvių apsikeitimą kultūrinėmis vertybėmis „šaltojo" karo metu galima sužinoti „Smuggled Art" parodoje, kuri buvo atidaryta penktadienį, kovo 8 d., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Jeigu nespėjote į atidarymą, parodą galima aplankyti iki birželio 15 dienos. Ją pamatyti tikrai verta.

x **AMBER AUTO SALES, INC.** informuoja: Automobilių prekyboje jau 15 metų. Per paskutinius 2 metus išsiųsta daugiau, kaip 400 mašinų. Kas mėnesį išsiunčiama po 20-30 automobilių. Teikiame paslaugas norintiems persiųsti mašinas į Lietuvą (Klaipėdą). Padedame nupirkti naudotus automobilius varžytinėse-biržose bei naujus mažesnėmis kainomis Kanadoje. **Amber Auto Sales, Inc., 7191 E. Davison, Detroit, MI 48212, tel. 313-365-0201, fax 313-365-6914.**

(sk)

Regina Narušienė, Liūda Rugienienė, Juozas Ardys ir Vytas Maciūnas išvyksta Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės komisijos reikalais į Lietuvą. Posėdžiai vyks Seime kovo 18-23 d. Komisijos pirmininkas Donatas Skučas jau yra ten nuvykęs ir kartu su LR Seimui atstovais ruošiasi pirmajam komisijos susitikimui.

Pirmoji šių metų išvyka į gėlių ir darželių parodą, kuri vyksta Navy Pier, Čikagoje, tai lyg pasitikimas pavasario, pasidžiaugti gėlėmis, pasivaikščioti po žaliuojančius darželius. Šią dienos išvyką ruošia Vyresniųjų lietuvių centras, kovo 15 d., penktadienį. Išvyksime nuo „Seklyčios" 10 val. ryto, sugrįšime 1:30 val. popiet. Registruotis „Seklyčioje" asmeniškai ar tel. 312-476-2655.

„Žiburėlio" Montessori mokyklėlę mes visi jau gerai pažįstame, iš jos našios veiklos ir dažnų nuotraukų, papuošiančių „Draugo" puslapius, tad žinome, kad tai tikras lietuvybės ir montessorinio auklėjimo židinėlis, vertas visų mūsų paramos. Mokyklėlė ruošia madų parodą kovo 17 d., 12 val., Lexington House, Hickory Hills, IL. Dar yra vietų (nebūtina užsisakyti visą stalą, galima ateiti ir pavieniui), bet reikia paskubėti — skambinkite Teresei Meiluvienei 708-655-0468; arba Viktorijai Siliūnienei 708-257-0548.

„Margutis II" yra girdimas kiekvieną vakarą — nuo pirmadienio iki penktadienio — 9 val. 1040 AM bangomis. Tačiau jo finansinė būklė šiuo metu nelengva. Susidaręs „Margučio II" laidoms remti komitetas ruošia koncertą š.m. spalio 6 d. Jaunimo centre. Prisimenant ankstesniuosius „Margučio" koncertus, galime tikėtis, kad ir šis bus neeilinis. Verta spalio 6 d. pasibraukti savo kalendoriuje, nors data atrodo dar labai tolima.

Pabaltijo universiteto, įkurto prieš 50 metų Vokietijoje, minėjimas įvyks šį sekmadienį, kovo 17 d. Mirusius profesorius ir studentus prisiminsime šv. Mišiose Tėvų jėzuitų koplyčioje 3 val. p.p., kurias aukos kun. Juozas Vaišnys, SJ, o pamokslą pasakys buvęs šio universiteto studentas, ref. kun. dr. Eugenijus Gerulis. Minėjimą tęsime Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

x ***TRANSPAK praneša:*** „Iki šių dienų išlikęs pirmasis Vilniaus observatorijos teleskopas (veidrodžio skersmuo 13.5 cm, vamzdžio ilgis 106 cm) saugomas Vilniaus universitete. Pirmojo žymaus lietuvių astronomo M. Počobuto vardu pavadintas krateris mėnulyje". **Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą.** Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.**

(sk)

Dėkojame Birutei S. Preikštas, M.D. iš Ormond Beach, FL, atsiuntusiai 100 dol. auką „Draugui" ir gerus linkėjimus jo redaktorėms bei leidėjams!

x **Amerikos lietuvis,** „landscaping" kompanijos Washington, D.C. savininkas, ieško darbininko. Kambarys veltui, $5 į val. Kreiptis: **Alex 202-244-2373.**

(sk)

JAV LB Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė įteikia poetui Vytei Nemunėliui naujausios — jau penktosios — „Meškiuko Rudnosiuko" (Švietimo tarybos neseniai išleistos) laidos knygų. Susitikimas su Vyte Nemunėliu ir Bernardu Brazdžioniu buvo PLC kovo 9 d.

Poetas Bernardas Brazdžionis vakaronės, rengtos Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, kovo 9 d. metu.

VAKARONĖ SU BERNARDU BRAZDŽIONIU

Pasaulio lietuvių centro Lemonte kultūrinių renginių komitetas, vadovaujamas Bronės Nainienės, nepraleidžia galimybių apylinkės lietuviams susitikti, išgirsti šiame telkinyje besilankančius kultūrininkus, visuomenininkus bei politikierius.

Į „Saulutės" Čikagoje suruoštą pagerbimą atvykusį poetą Bernardą Brazdžionį, į viešnagę kovo 9 dieną pakvietė ir Pasaulio lietuvių centras.

Nuolatos beskaitydama Vytės Nemunėlio poeziją Lemonto „Maironio" lituanistinė mokykla poetą pasikvietė į šeštadienio pamokas, kad mokiniai patys pamatytų Vytę Nemunėlį, kad išgirstų jo gyvą žodį. Svečią per mokyklos klases lydėjo direktorė Eglė Novak. Susipažinimas su „Meškiuko Rudnosiuko" autoriumi mokiniams paliko gilų įspūdį.

Vakare PLC didžiojoje salėje susirinkę apie 200 Vytės Nemunėlio ir Bernardo Brazdžionio gerbėjų turėjo malonią vakaronę besiklausant paties poeto skaitomų eilėraščių su linksmais aptarimais. Vakaronę praturtino JAV LB Švietimo tarybos stalas su naujais Vytės Nemunėlio poezijos leidiniais „Tėvų nameliai brangūs" ir „Meškiukas Rudnosiukas", naujai išleistais Lietuvoje.

Vakaronę pradėjo Bronė Nainienė, pristatydama poetą Bernardą Brazdžionį, kaip didįjį tautos šauklį tėvynėje ir išeivijoje, be kurio kažin ar mes būtume išlikę garbingais tautos sūnumis ir dukromis. Žodį tarti pakviestas Lietuvos generalinis garbės konsulas Vaclovas Kleiza poetą pasveikino su „Meškiuko Rudnosiuko" posmu, kaip Vytę Nemunėlį ir kaip vilties ir išsilaikymo poetą Bernardą Brazdžionį.

Poetą Bernardą Brazdžionį ir Vytę Nemunėlį trumpa apžvalga aptarė „Draugo" vyr. redaktorė Danutė Bindokienė, paskaitydama poeto „Autobiografiją". Jos vaikystės dienų prisiminimuose ryškiausiai išliko Vytės Nemunėlio eilėraštis „Pagyrų puodas".

Porą svečio poeto eilėraščių padeklamavo Algis Kazlauskas ir jo sūnus Raimundas.

Vakaronės dėmesys buvo poeto Bernardo Brazdžionio savų eilių skaitymas su humoro ir paryškinimų iliustracijomis. Poetas planavo skaityti prozinę paskaitą „Kas dabar Lietuvoje kliudo žmogui atgauti pusiausvyrą", skaitytą Fronto bičiulių suvažiavime, bet nusprendė, kad šiai auditorijai geriau tiks poezija. Skaitymą pradėjo su rudens poezija, nors ši tematika primena žmogaus senatvę. Pasuko į „Vasaros lietų", pagal Kalifornijos padangę, nukeliavo su „Pavasario kelione", „Ne dažnai", „Tėvynės elegija", nuskrido su „Strėle ir daina", su nubėgančiomis minutėmis, su ilgesiu šviesių dienų, su vilties posmais „Aš gyvenu".

— Poezija, — kaip moteris. Jei ji patiko, tai ji gražiausia ir geriausia. Poetui to ir tereikia, nors pagyrimai mano amžiuje nieko nebereiškia, — kalbėjo, gausius plojimus priimdamas, poetas.

— Poeto žodis yra kaip deimantas, praturtinąs pasaulį, — reiškė padėką Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė, poetui įteikdama jo poezijos naujus leidinius, visus kviesdama juos įsigyti su poeto autografu. Gėles Vytei Nemunėliui įteikė Vija Sidrytė ir Giedrė Kazlauskaitė, Lemonto lituanistinės mokyklos mokinės.

Dabar žinosiu kaip atrodo poetas Bernardas Brazdžionis. Tik kodėl rengėjai Vytės Nemunėlio neparodė? — stebėjosi neseniai iš Lietuvos atvykusi ponia. Gal kitą kartą estradoje pasirodys ir Vytė Nemunėlis. Šios vakaronės laurus nusinešė poetas Bernardas Brazdžionis, kuriuos pelnė be Vytės Nemunėlio.

Baigiant vakaronę, pirm. Bronė Nainienė padėkojo svečiui už viešnagę, o dalyviai poetui Bernardui Brazdžioniui sugiedojo „Ilgiausių metų".

Br. Juodelis

Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, kovo 9 d. vakaronėje su poetu Bernardu Brazdžioniu susitiko Čikagos bei apylinkės lietuviško žodžio kūrėjų būrelis. Iš kairės: poetė Liūnė Sutema, poetė-rašytoja Julija Švabaitė-Gylienė, „Draugo" vyr. redaktorė Danutė Bindokienė, poetas Brazdžionis-Vytė Nemunėlis ir vaikams poetas Stasys Džiugas.

Susitikimas su poetu B. Brazdžioniu Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, kovo 9 d. Iš kairės: PLB pirm. Bronius Nainys, poetė Julija Švabaitė-Gylienė, Bernardas Brazdžionis, Bronė Nainienė, PLC renginių komiteto pirm., rengusi šį pabendravimą su svečiu iš Los Angeles, ir Stasys Džiugas.

IŠ ARTI IR TOLI

IŠ LIETUVOS AMBASADOS VEIKLOS

Lietuvos Respublikai buvo atstovaujama kovo 3 - 5 d. Baltimorėje surengtoje Ketvirtoje Vakarų-Rytų konferencijoje, kurioje dalyvavo G-7 ir Vidurio bei Rytų Europos valstybių aukšti valdžios pareigūnai.

Lietuvai atstovavo Pramonės ir prekybos ministerijos sekretorius A. Pečiulis, Eksporto skatinimo agentūros direktorius A. Šlekys bei Lietuvos ambasados Vašingtone pareigūnai.

Šioje konferencijoje, kuri yra dalis vadinamojo „Miunsterio proceso", G-7 ir Vidurio bei Rytų Europos šalių ekonomikos, prekybos ir pramonės ministrai apžvelgė ekonomikos reformų procesą, pateikė rekomendacijas, kaip pagerinti Rytų-Vakarų bendradarbiavimą prekybos ir investicijos srityje.

Konferencijoje surengtame Baltimorės verslo forume dalyvavo per 100 verslininkų, kurie pateikė siūlymus 21 valstybės delegacijoms dėl investicijų skatinimo, verslo sąlygų gerinimo.

Konferencija pasveikino Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Slovėnijos delegacijas, kurios pirmą kartą dalyvauja Miunsterio procese kaip tikrosios narės. Ta proga Lietuvos delegacija atskirai susitiko su JAV Prekybos sekretoriumi Ron Brown. Delegacija taip pat susitiko su kitų valstybių atstovais bei kompanijų vadovais.

Spaudos skyrius

DOSNŪS VAŠINGTONIEČIAI

LB Washington, D.C., apylinkės suruoštame Vasario 16-tos minėjime buvo surinkta ir per Gražiną Liautaud perduota „Lietuvos Vaikų vilčiai" 550 dol. Aukojo: Rima ir Jonas Bačanskai, Rūta Virkutytė, Aloyzas Aidis, M. Jankauskas, E. Bačanskas, V. Svotelis, Gražina ir Jurgis Blekaičiai, Teresė ir Algimantas Landsbergiai, Vida Bandis, Dalia Bulgaris, Sigitas Leimonas, Stasys Bačkaitis, Joseph Simanis, Kazys Vasaitis, Daiva ir Arvydas Barzdukas.

„Meškiukas Rudnosiukas" — ir tuo pačiu jo kūrėjas — yra visoms kartoms. Čia sūnelis Raimundas ir tėvelis Algis Kazlauskas deklamuoja šios eiliuotos pasakos ištraukas susitikime su jų autorium kovo 9 d. PLC.

Visos nuotraukos **Vytauto Jasinevičiaus**

JAV LIETUVIŲ KARININKŲ SUVAŽIAVIMAS

JAV Lietuvių kilmės karininkai suvažiuos antram metiniam susirinkimui balandžio 27-28 d., Bolling Air Force bazėje, Washington, D.C. Programa prasidės 9 valandą ryte, šeštadienį, balandžio 27 dieną.

Suvažiavimo tikslas yra sustatyti veiklos projektus, kurie padėtų Lietuvos kariuomenės tolimesniam vystymui, pvz. kariška struktūra, strategija ir NATO narystė.

Kalbėtojų tarpe bus plk. Kilikauskas, dirbęs Lietuvoj trejus metus; plk. Vigelis, neseniai grįžęs iš Lietuvos; ir plk. ltn. Donatas Skučas, kuris dabartiniu laiku dirba kaip patarėjas Krašto apsaugos ministerijoj. Numatyta, kad dalyvių tarpe bus dr. Laima Andrikienė, Lietuvos Užsienio komiteto narė, atstovai iš JAV Užsienio/Apsaugos departamentų bei lietuvių organizacijų.

Registracijai ir informacijai prašom kreiptis į plk. Romą Kilikauską, tel. (703) 323-6764, fax (703) 323-0968.